

UCHWAŁA NR 186/946/2021
ZARZĄDU POWIATU TARNOGÓRSKIEGO

z dnia 10 maja 2021 r.

w sprawie przedstawienia Radzie Powiatu Tarnogórskiego "Informacji o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Tarnogórskiego za rok 2020"

Na podstawie: art. 32 ust. 2, pkt 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (tekst jednolity: Dz. U. z 2020 r. poz. 920)

Zarząd Powiatu
uchwala:

§ 1. Przedstawia się Radzie Powiatu Tarnogórskiego "Informacje o stanie bezpieczeństwa sanitarnego Powiatu Tarnogórskiego za rok 2020", stanowiącą załącznik do niniejszego uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Tarnogórskiemu.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca Zarządu
Powiatu

Krystyna Kosmala

Informacja o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2020

Bytom 2021

SZANOWNI PAŃSTWO

Mam przyjemność przekazać na Państwa ręce „Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2019”. Dokument ten przygotowywany jest corocznie przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na podstawie informacji uzyskanych w trakcie wykonywania czynności kontrolnych w ramach bieżącego i zapobiegawczego nadzoru sanitarnego.

Zdrowie człowieka zależy od wielu wzajemnie powiązanych czynników, wśród których wyróżnia się styl życia, środowisko naturalne i stworzone przez człowieka oraz społeczne życie, pracy, nauki, a także działania placówek leczniczych. To właśnie styl życia człowieka, w blisko 50% determinuje zachowanie zdrowia i dobrą kondycję psychofizyczną.

Zadaniem Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest jak najszybsze identyfikowanie niepożądanych zjawisk wpływających na zdrowie człowieka.

Prowadzenie systematycznych badań oraz dokonywanie okresowych ocen stanu sanitarnego umożliwia monitorowanie sytuacji epidemiologicznej i sanitarnej oraz podejmowanie niezbędnych działań interwencyjnych. Z analiz porównawczych w stosunku do lat poprzednich wynika, że stan bezpieczeństwa sanitarnego miast stale poprawia się, stwierdzane są jednak nadal negatywne zjawiska sanitarno-higieniczne wymagające podjęcia działań zarówno ze strony podmiotów gospodarczych jak i władz samorządowych i administracyjnych.

Działalność restrykcyjno-kontrolna nie jest jedyną domeną działalności Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Podejmowane są również inicjatywy mające na celu zachęcenie mieszkańców do dbania o zdrowie swoje i najbliższych poprzez kształtowanie prawidłowych nawyków prozdrowotnych oraz eliminowanie zachowań ryzykownych, a także stworzenie bezpiecznych warunków życia, nauki i pracy.

Mam nadzieję że przedstawiony Państwu raport będzie podstawą do wyciągnięcia wniosków i podjęcia działań, które pozwolą na dalszą poprawę zdrowia publicznego w powiecie tarnogórskim. Ufam, iż zaprezentowana ocena upewni Państwa co do tego, że Państwowa Inspekcja Sanitarna pełni swoje zadania w sposób profesjonalny i rzetelny, zapewniając Nam wszystkim bezpieczeństwo sanitarne.

Spis treści:

I.	Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych	5
1.	Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych	5
2.	Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych	7
3.	System telefonicznego powiadamiania alarmowego	7
	Wnioski	7
II.	Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą	8
1.	Stan sanitarny szpitali	9
2.	Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego	9
3.	Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych	9
4.	Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy	10
5.	Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek	10
	Wnioski	10
III.	Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością	10
1.	Stan sanitarno-higieniczny i techniczny zakładów	14
2.	Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych	15
3.	Piekarnie	16
4.	Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX	16
5.	Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz kosmetykami	16
6.	Akcje..	17
7.	Działalność interwencyjna za 2020 rok	21
	Wnioski	23
IV.	Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej ,wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli	23
1.	Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach zaopatrywania w wodę	23
2.	Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach wykorzystywanych do kąpieli..	31
3.	Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w budynkach zamieszkania zbiorowego, zakładach opieki zdrowotnej zamkniętej	32

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej	32
1. Domy pomocy społecznej	34
2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie.	34
3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług	35
4. Dworce kolejowe i autobusowe	36
5. Port lotniczy	36
6. Ustępy publiczne	36
7. Baseny kąpielowe	36
8. Schronisko dla bezdomnych	36
9. Inne obiekty użyteczności publicznej	37
10. Inne informacje	37
11. Interwencje	38
Wnioski	40
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych	40
1. Stan sanitarny placówek oświatowo – wychowawczych	42
2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia	43
3. Profilaktyczna opieka zdrowotna	45
4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży	45
5. Interwencje	45
Wnioski	46
VII. Warunki sanitarno-higieniczne środowiska pracy	46
1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy	46
2. Nadzór nad środkami zastępczymi	49
3. Choroby zawodowe	49
4. Interwencje	50
5. Działania w ramach walki z pandemią wirusa Sars-CoV-2	50
Wnioski	50
VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny	51
IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia.	54
X. Działalność laboratoryjna	64
XI. Podsumowanie	66

I. Sytuacja epidemiologiczna w zakresie chorób zakaźnych

1. Sytuacja epidemiologiczna wybranych chorób zakaźnych

W ramach nadzoru nad chorobami zakaźnymi w 2020 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono łącznie 5079 wywiadów epidemiologicznych w ogniskach chorób zakaźnych.

Ilość przeprowadzonych wywiadów epidemiologicznych wzrosła porównaniu do roku ubiegłego o 4242.

Na podstawie analizy zachorowań na choroby zakaźne w 2020 r. w porównaniu z rokiem 2019 zaobserwowano spadek liczby zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby.

W 2020 roku zarejestrowano ogółem 6 przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie wątroby tj. o 33 zachorowania mniej niż w poprzednim roku. W ogólnej liczbie wirusowego zapalenia wątroby zarejestrowano 1 zachorowanie na wzv typu A, 3 zachorowania na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B, 2 zachorowania na wzv typu C. Spadek nastąpił w liczbie zachorowań na przewlekłe i bliżej nieokreślone wzv typu B o 21 przypadków i wzv typu C o 10 przypadków, natomiast na wzv typu A o 2 przypadki. Nie rejestrowano przypadków zachorowań na ostre wzv typu B i wzv typu C.

W grupie chorób szerzących się drogą pokarmową w 2020 r. zarejestrowano 18 przypadków zatruc pokarmowych wywołanych pałeczką *Salmonella* – o 76 przypadków mniej niż w roku poprzednim, natomiast nie zarejestrowano przypadków posocznicy oraz innego zakażenia pozajelitowego wywołanego przez pałeczki *Salmonella*.

Zarejestrowano także 74 przypadki innych bakteryjnych zakażeń jelitowych (spadek o 24 przypadki), 42 przypadki biegunek o prawdopodobnie zakaźnym pochodzeniu (spadek o 10 przypadków), 93 przypadki wirusowych zakażeń jelitowych (spadek o 289 przypadków). Nie odnotowano natomiast przypadków innych bakteryjnych zatruc pokarmowych.

Wśród innych bakteryjnych zakażeń jelitowych dominującym czynnikiem etiologicznym było *Clostridium difficile*. W 2020 roku zarejestrowano 72 przypadki zakażeń wywołanych tym patogenem, to jest o 19 przypadków mniej niż w roku 2019. Utrzymująca się nadal wysoka liczba tych zakażeń wynika z powszechnie stosowanej przez szpitale diagnostyki w kierunku wykrywania *Clostridium difficile*.

W 2020 r. na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiły 4 ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową, w których łącznie zachorowało 14 osób, odnotowano 3 przypadki zgonów, w tym 2 z powodu zakażenia, natomiast 1 z powodu choroby zasadniczej. Porównując do roku poprzedniego ilość ognisk chorób przenoszonych drogą pokarmową zmniejszyła się o 6 ognisk.

Wszystkie ogniska chorób przenoszonych drogą pokarmową wystąpiły w oddziałach szpitalnych, zakażenia wywołane zostały przez *Clostridium difficile*.

W grupie chorób wieku dziecięcego zanotowano wzrost liczby zachorowań na krztusiec – 10 przypadków (wzrost o 1 zachorowanie),

natomiast spadek liczby zachorowań na następujące choroby :

- płonica – 12 przypadków (spadek o 74 zachorowania),
- ospa wietrzna – 208 przypadków (spadek o 739 zachorowań),

Ponadto zarejestrowano 1 przypadek różyczki oraz 3 przypadki świnki.

W 2020 roku nie zarejestrowano przypadków zachorowań na odrę.

Liczba zachorowań na boreliozę spadła w porównaniu z rokiem poprzednim o 41 przypadków, zarejestrowano 2 zachorowania.

Zanotowano 9 przypadków szczepienia przeciwko wściekliźnie osób narażonych na zachorowanie na skutek pokąsania przez zwierzęta – o 14 przypadków mniej w porównaniu z rokiem ubiegłym.

W grupie zapaleń opon mózgowych i mózgu zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu (tak jak w roku poprzednim), 1 przypadek zachorowania na zapalenie opon mózgowych inne i nieokreślone (spadek o 1 przypadek), natomiast nie odnotowano przypadków zachorowań na wirusowe zapalenie opon mózgowych, inne wirusowe zapalenie mózgu oraz zapalenie mózgu inne i nieokreślone.

W 2020 roku zarejestrowano 1 przypadek zapalenia opon mózgowych wywołany przez *Streptococcus pneumoniae* notowano przypadków zapalenia opon mózgowych wywołanych przez *Neisseria meningitidis* oraz *Haemophilus influenzae*, natomiast

W ilości zachorowań na gruźlicę obserwowana jest od 2009 roku tendencja spadkowa, w 2020 r. zarejestrowano 10 zachorowań, to jest o 5 przypadków mniej niż w roku poprzednim.

W roku 2020 zaobserwowano spadek liczby zgłoszonych podejrzeń zachorowań na grypę, tj. z 10944 przypadków w roku 2019 do 7428 przypadków w roku 2020.

Liczba zarejestrowanych przypadków zależna jest zarówno od faktycznej liczby zachorowań, jak i zgłaszalności przypadków przez podmioty lecznicze.

W 2020 roku zarejestrowano 4 przypadki grypy, potwierdzone badaniami wirusologicznymi, to jest o 4 przypadki mniej w roku poprzednim.

Liczba osób zaszczepionych przeciwko grypie sezonowej wzrosła w 2020 roku o 172 w porównaniu z rokiem poprzednim. Zaszczepionych zostało w 2020 roku 2408 osób.

W 2020 roku zarejestrowano 1 przypadek zachorowania na inwazyjną chorobę meningokokową.

Utrzymująca się niska zapadalność szczególnie w grupie młodzieży spowodowana jest między innymi większą świadomością społeczeństwa w zakresie inwazyjnej choroby meningokokowej, a także szczepieniami przeciwko meningokokom grupy C i B.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2020 roku przeciwko meningokokom ogółem zaszczepionych zostało 316 osób, to jest o 65 osób więcej niż w roku poprzednim.

W 2020 r. zarejestrowano także 3 przypadki inwazyjnej choroby wywołanej przez *Streptococcus pneumoniae* (o 1 więcej niż w roku poprzednim), natomiast nie rejestrowano przypadków inwazyjnej choroby wywołanej przez *Haemophilus influenzae*.

W 2020 roku zarejestrowano również 15 przypadków różyczki (o 6 więcej niż w poprzednim roku), 2 przypadki kiły (spadek o 3 przypadki), 2 przypadki nowo wykrytego zakażenia HIV (spadek o 5 przypadków).

W 2020 roku wystąpiła epidemia zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2, zarejestrowano 4967 przypadków zakażeń, 107 przypadków zgonów.

W każdym przypadku zakażenia przeprowadzono dochodzenie epidemiologiczne, objęto nadzorem osoby zakażone oraz osoby z kontaktu, które zostały objęte obowiązkową kwarantanną. W 2020 roku PPIS w Bytomiu wydał 2609 decyzji nakazujących obowiązek kwarantanny.

W 2020 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 17 ognisk zakażeń szpitalnych, to jest o 10 więcej niż w roku poprzednim.

Łącznie ogniska objęły 434 osoby, w tym 257 pacjentów i 177 pracowników. Odnotowano 16 przypadków zgonów, w tym 8 z powodu zakażenia oraz 8 z powodu choroby zasadniczej.

13 ognisk zakażeń szpitalnych zostało wywołanych przez koronawirusa SARS-CoV-2, w pozostałych 4 były to zakażenia przenoszone drogą pokarmową wywołane przez *Clostridium difficile*.

W przypadkach ognisk zakażeń szpitalnych nie przeprowadzono kontroli. Działania przeciwepidemiczne mające na celu wygaszenie ogniska prowadzone były we współpracy z działającymi w szpitalach zespołami kontroli zakażeń szpitalnych.

W zakresie prowadzonej działalności przeciwepidemicznej w 2020 r. nie zarejestrowano interwencji.

W 2020 roku w ramach prowadzonego nadzoru nad środkami zastępczymi na terenie powiatu tarnogórskiego pozyskiwano informacje o podejrzeniach zatrucia środkami zastępczymi z nadzorowanych podmiotów leczniczych.

W analizowanym okresie zarejestrowano 8 przypadków podejrzenia zatrucia środkami zastępczymi, to jest o 1 przypadek mniej niż w roku poprzednim, nie zarejestrowano przypadków podejrzeń zgonów po zażyciu substancji psychoaktywnych.

2. Szczepienia ochronne – analiza wykonawstwa szczepień ochronnych

W 2020 roku na terenie powiatu tarnogórskiego sprawowano nadzór nad 44 punktami szczepień. Skontrolowano 4 punkty szczepień, przeprowadzając 4 kontrole.

Kontrole podległych punktów szczepień przeprowadzono w zakresie oceny wykonawstwa szczepień ochronnych, prowadzenia dokumentacji oraz gospodarki preparatami szczepionkowymi.

Z przeprowadzonych kontroli sanitarnych w punktach szczepień wynika, że szczepienia ochronne obowiązkowe i zalecane u dzieci, młodzieży i osób dorosłych wykonywane są zgodnie z obowiązującym Programem Szczepień Ochronnych.

Dzieci i młodzież wzywana jest do szczepień systematycznie i na bieżąco.

W związku z ogłoszeniem stanu epidemii w miesiącu marcu i koniecznością realizacji działań przeciwepidemicznych kontrole punktów szczepień zostały wstrzymane.

Dzieci ze środowisk opornych, które nie zgłaszają się w wyznaczonym terminie do szczepienia, bądź w ogóle nie realizują obowiązku szczepień ochronnych zgłaszane są wraz z rodzicami lub opiekunami prawnymi przez poradnię imiennie do PSSE w Bytomiu.

W 2020 r. poradnia POZ zgłosiła 264 dzieci oraz 205 rodziców uchylających się od poddania dzieci szczepieniom ochronnym.

PPIS w Bytomiu wystosował 20 wezwań zobowiązujących rodziców bądź opiekunów prawnych tych dzieci do zgłoszenia się do Poradni POZ w celu kontynuacji zaległych szczepień. W 2020 roku zaobserwowano wzrost liczby osób uchylających się od szczepień ochronnych.

Na podstawie rocznych sprawozdań ze szczepień ochronnych oraz przeprowadzonej analizy wykonawstwa szczepień ochronnych za rok 2020 zauważalny jest spadek wykonawstwa szczepień ochronnych u dzieci i młodzieży we wszystkich grupach wiekowych. Jest on spowodowany występowaniem środowisk opornych związanych z wpływem ruchów antyszczepionkowych oraz brakiem złożonej deklaracji do poradni POZ. Ponadto istotny wpływ na spadek wykonawstwa szczepień ochronnych w 2020 roku miała także epidemia COVID-19.

Natomiast zaobserwowano wzrost wykonawstwa szczepień ochronnych zalecanych, szczególnie w zakresie szczepień przeciw grypie oraz meningokokom.

3. System telefonicznego powiadamiania alarmowego

W związku z koniecznością zapewnienia obywatelom kontaktu telefonicznego uruchomiona została infolinia GIS, w ramach której prowadzone są całodobowe dyżury telefoniczne. Ponadto wdrożony został System SEPIS, który zapewnia możliwość niezwłocznego podejmowania i rozwiązywania zgłoszeń od obywateli oraz przeprowadzania wywiadów epidemiologicznych w przypadku zgłoszenia zakażenia koronawirusem SARS-CoV-2.

Uruchomione zostały również dodatkowe numery telefonów całodobowych umożliwiające kontakt w sytuacjach wymagających podjęcia niezwłocznych działań przeciwepidemicznych, udostępnione dyrektorom szkół i przedszkoli.

Wnioski:

1. Podsumowując prowadzony w 2020 roku nadzór epidemiologiczny nad zachorowaniami na choroby zakaźne stwierdzono, że zasadniczym problemem epidemiologicznym na terenie działalności PPIS w Bytomiu w analizowanym okresie była epidemia zakażeń wywołanych koronawirusem SARS-CoV-2 oraz występowanie ognisk zakażeń szczególnie w podmiotach leczniczych, domach pomocy społecznej, szkołach oraz zakładach pracy.
2. Pomimo działań podejmowanych ze strony poradni POZ, jak również PPIS w Bytomiu problemem pozostają nadal osoby uchylające się od szczepień ochronnych. Zauważa się coraz większą podatność rodziców na wpływ ruchów antyszczepionkowych. Ponadto istotny wpływ

na spadek stanu zaszczepienia populacji w 2020 roku miało również wystąpienie epidemii COVID-19.

II. Stan sanitarny podmiotów wykonujących działalność leczniczą

1. Stan sanitarny szpitali

W 2020 roku sprawowano nadzór sanitarny nad 5 szpitalami na terenie powiatu tarnogórskiego:

- Zakon Posługujących Chorym OO. Kamilianie w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska 22,
- NZOZ Zakład Pulmonologii w Tarnowskich Górach, ul. Lipowa 3,
- SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka w Tarnowskich Górach, ul. Śniadeckiego 1,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2, Kamieniec, 42-674 Zbrosławice, w skład którego wchodzi 2 obiekty.
- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A. NZOZ Szpital im. dr B. Hagera w Tarnowskich Górach ul. Pyskowska 47-51

Skontrolowano 3 szpitale.

W nadzorowanych szpitalach Sekcja Epidemiologii przeprowadziła łącznie 5 kontroli.

Nie wydano decyzji nakazujących terminowych.

Na wniosek strony PPIS w Bytomiu wydał 4 decyzje zmieniające termin wykonania zarządzeń ujętych w uprzednio wydanych decyzjach.

Pranie bielizny szpitalnej odbywa się w 4 przypadkach w pralniach zewnętrznych na podstawie zawartej umowy, w 1 przypadku w pralni zlokalizowanej na terenie obiektu.

W oddziałach szpitalnych brudna bielizna gromadzona jest w workach płóciennych lub foliowych umieszczanych na stelażach lub w zamykanych pojemnikach i składowana przed przekazaniem do pralni w brudownikach lub magazynach brudnej bielizny.

Czysta bielizna przechowywana jest w magazynach czystej bielizny lub w wydzielonych na ten cel zamykanych szafach.

Nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną szpitalną nie stwierdzono.

Wszystkie szpitale wytwarzają odpady medyczne zakaźne i posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre przedmioty składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w magazynach odpadów. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi. Szpitale posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątnięcia i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Stan sanitarno - higieniczny oraz techniczny ulega stopniowej poprawie. Sukcesywnie wykonywane są prace remontowe mające na celu utrzymanie właściwego stanu obiektów, a także obowiązki nałożone w wydanych decyzjach.

W 2020 r. w szpitalach na terenie powiatu tarnogórskiego wystąpiło 17 ognisk zakażeń szpitalnych, w tym 5 ognisk w SP ZOZ „REPTY” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji im. Gen. J. Ziętka, 12 ognisk w Wielospecjalistycznym Szpitalu Powiatowym S.A. Szpitalu im. dr B. Hagera.

W zakresie nadzoru nad opracowaniem ognisk zakażeń szpitalnych nie przeprowadzono kontroli.

W 2020 roku rozpatrzono 2 interwencje dotyczące :

- nieprawidłowego stanu sanitarnego w Zakładzie Pielęgnacyjno-Opiekuńczym Psychiatrycznym dla Dzieci i Młodzieży w Zbrosławicach ul. Batorego 8. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w obiekcie, która nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną.

- nieprzestrzegania procedur zapobiegających zakażeniom COVID-19 w Zakładzie Rehabilitacji Dziecięcej w Kamieńcu ul. Polna 2. Przeprowadzono kontrolę sanitarną w obiekcie. W trakcie kontroli stwierdzono, że zostały wstrzymane przyjęcia do ośrodka, podopieczni przebywający w obiekcie mają zapewnioną stałą opiekę lekarską i pielęgniarską, wdrożone zostały procedury zapobiegające szerzeniu się zakażeń oraz codzienny monitoring temperatury u personelu. Kontrola nie wykazała nieprawidłowości. Interwencję uznano za niezasadną.

2. Stan sanitarny zakładu pielęgnacyjno – opiekuńczego

W ewidencji PSSE w Bytomiu znajduje się 1 zakład pielęgnacyjno – opiekuńczy zlokalizowany na terenie powiatu tarnogórskiego.

W roku 2020 nie przeprowadzono kontroli zakładu pielęgnacyjno- opiekuńczego będącego pod nadzorem.

3. Stan sanitarny podmiotów leczniczych udzielających świadczeń ambulatoryjnych

Pod nadzorem znajduje się 81 podmiotów, w skład których wchodzi 169 obiektów.

Ponadto nadzorem objęte są 24 filie ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

W zakresie nadzoru sprawowanego nad obiektami, w których prowadzona jest działalność lecznicza na terenie powiatu tarnogórskiego w 2020 r. Sekcja Epidemiologii przeprowadziła 2 kontrole w 2 obiektach, ponadto skontrolowano 3 filie przeprowadzając 3 kontrole.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości. Nie wydano decyzji nakazujących.

W obiektach stosowana jest bielizna wielokrotnego użytku oraz bielizna jednorazowa. Bielizna jednorazowa po użyciu traktowana jest jako odpad komunalny - pakowana w worki foliowe i usuwana do pojemników przeznaczonych na te cele. Bielizna brudna wielokrotnego użytku zbierana jest do worków foliowych i do chwili odbioru w celu przewozu do pralni gromadzona jest w wydzielonych pomieszczeniach porządkowych lub wydzielonych magazynach bielizny brudnej. Zapas bielizny czystej przechowywany jest w magazynach lub w wydzielonych szafach. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z bielizną.

Podmioty wytwarzające odpady medyczne posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych podpisane z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania. Odpady o ostrych krawędziach składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych wyłącznie do tego celu. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących postępowania z odpadami medycznymi.

Podmioty lecznicze posiadają opracowane i wdrożone procedury postępowania z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji oraz mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

W 2020 roku nie zarejestrowano interwencji dotyczących ambulatoryjnych podmiotów leczniczych.

Bieżącym nadzorem objęty jest punkt medyczny zlokalizowany na terenie Międzynarodowego Portu Lotniczego Katowice w Pyrzowicach. W 2020 r. nie przeprowadzono kontroli w obiekcie.

W związku z ogłoszonym stanem epidemii COVID- 19 utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi lotniska oraz Strażą Graniczną w celu wymiany informacji oraz szybkiego podjęcia działań przeciwepidemicznych.

4. Stan sanitarny praktyk zawodowych lekarzy

Pod nadzorem znajduje się 146 prywatnych gabinetów lekarskich.

W 2020 r. skontrolowano 11 obiektów, przeprowadzając łącznie 11 kontroli sanitarnych, w tym 1 kontrolę sprawdzającą.

W skontrolowanych obiektach nie stwierdzono nieprawidłowości.

W prywatnych gabinetach lekarskich używana jest głównie bielizna jednorazowego użytku, która po użyciu traktowana jest jako odpad medyczny.

Wytwarzające odpady medyczne podmioty posiadają umowy dot. utylizacji odpadów medycznych zawarte z upoważnionymi firmami. Odpady segregowane są w miejscu ich powstawania do zamykanych i oznakowanych pojemników, ostre narzędzia składowane są w pojemnikach twardych, plastikowych, bez możliwości otwarcia. Do czasu odbioru przez specjalistyczne firmy odpady przechowywane są w chłodziarkach przeznaczonych na ten cel. Prowadzona jest ewidencja odbioru odpadów medycznych.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami medycznymi.

W gabinetach opracowane są i wdrożone procedury postępowania: z odpadami medycznymi, sterylizacji, dezynfekcji i mycia narzędzi i sprzętu medycznego, sprzątania i dekontaminacji pomieszczeń, postępowania z bielizną czystą i brudną oraz jednorazową.

Nie stwierdzono nieprawidłowości dotyczących dezynfekcji i sterylizacji sprzętu medycznego.

Stan sanitarny skontrolowanych gabinetów został oceniony jako dobry.

5. Stan sanitarny praktyk zawodowych pielęgniarek

Pod nadzorem znajduje się 5 praktyk pielęgniarek.

W 2020 roku nie skontrolowano praktyk.

Praktyki zlokalizowane są na terenie szkoły i świadczone są w niej usługi medyczne na rzecz uczniów szkoły.

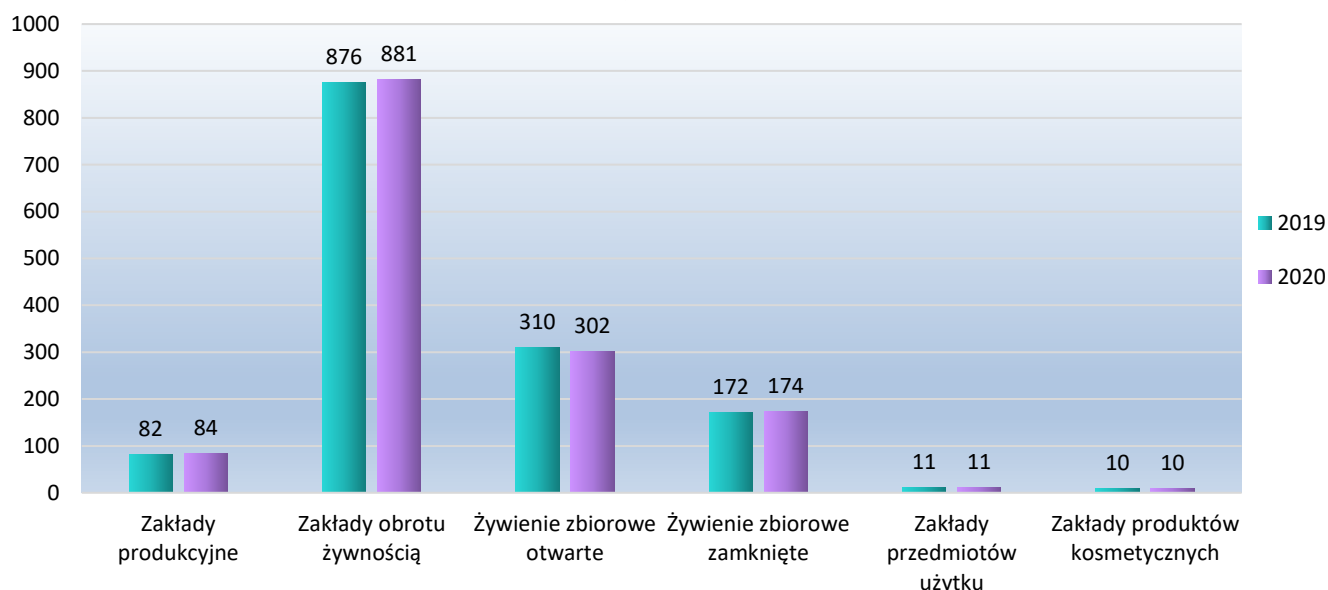
Wnioski:

W roku 2020 ze względu na wprowadzenie stanu epidemii oraz konieczność skupienia działalności Sekcji Epidemiologii na realizacji działań w zakresie zwalczania chorób zakaźnych, kontrole podmiotów wykonujących działalność leczniczą zostały zrealizowane w ograniczonym zakresie.

III. Stan sanitarny zakładów branży spożywczej, jakość zdrowotna żywności oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością

W roku 2020 przedstawiciele Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego, skontrolowali **606** zakładów branży spożywczej, zakładów materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością oraz zakładów produktów kosmetycznych, co stanowi **41,4 %** wszystkich obiektów zewidencjonowanych.

Wykaz obiektów pod nadzorem

Na terenie powiatu tarnogórskiego największą część spośród wszystkich zakładów stanowią zakłady obrotu żywnością oraz zakłady żywienia zbiorowego otwartego. W najliczniejszej grupie największy odsetek stanowią sklepy spożywcze. Porównując ilość nadzorowanych obiektów w powiecie tarnogórskim można stwierdzić, że w 2020 roku liczba zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu pozostaje na podobnym poziomie do 2019 roku.

Dokonując analizy harmonogramu kontroli należy stwierdzić, że w roku 2020 liczba zaplanowanych do kontroli obiektów była większa o **27,8 %** niż w roku 2019.

Tabela 1. Zestawienie liczbowe ilości kontroli zaplanowanych i wykonanych w roku 2019 do 2020

Rodzaj obiektu	Powiat tarnogórski			
	2019		2020	
	zaplanowane	wykonane	<i>zaplanowane</i>	<i>wykonane</i>
Produkcja	66	63	77	43
Obrót	224	197	439	268
Żywnienie otwarte	197	169	201	77
Żywnienie zamknięte	143	141	155	91
Materiały i wyroby	0	0	0	0
Kosmetyki	2	2	1	0
RAZEM	630	570	873	479

W roku 2020 wykonano **479** kontroli z **873** zakładów zaplanowanych do kontroli. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż harmonogram kontroli został wykonany w **54,8 %**.

W roku sprawozdawczym kontrole planowane nie zostały wykonane w 100% z powodu sytuacji epidemiologicznej związanej z COVID-19 oraz ze względu na fakt, iż większość właścicieli zakładów / obiektów branży spożywczej, których zakłady zostały zlikwidowane, bądź zawieszono działalność nie poinformowało Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu o zaistniałej sytuacji.

Jednak to aktywność Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupiona na działaniach przeciwepidemicznych dot. COVID-19, w szczególności dochodzeniu epidemiologicznym, spowodowała

ograniczenie liczby kontroli w terenie. Do działań w pionie bezpieczeństwa żywności (plan narzucony przez KE) pozostały interwencyjne mogące stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

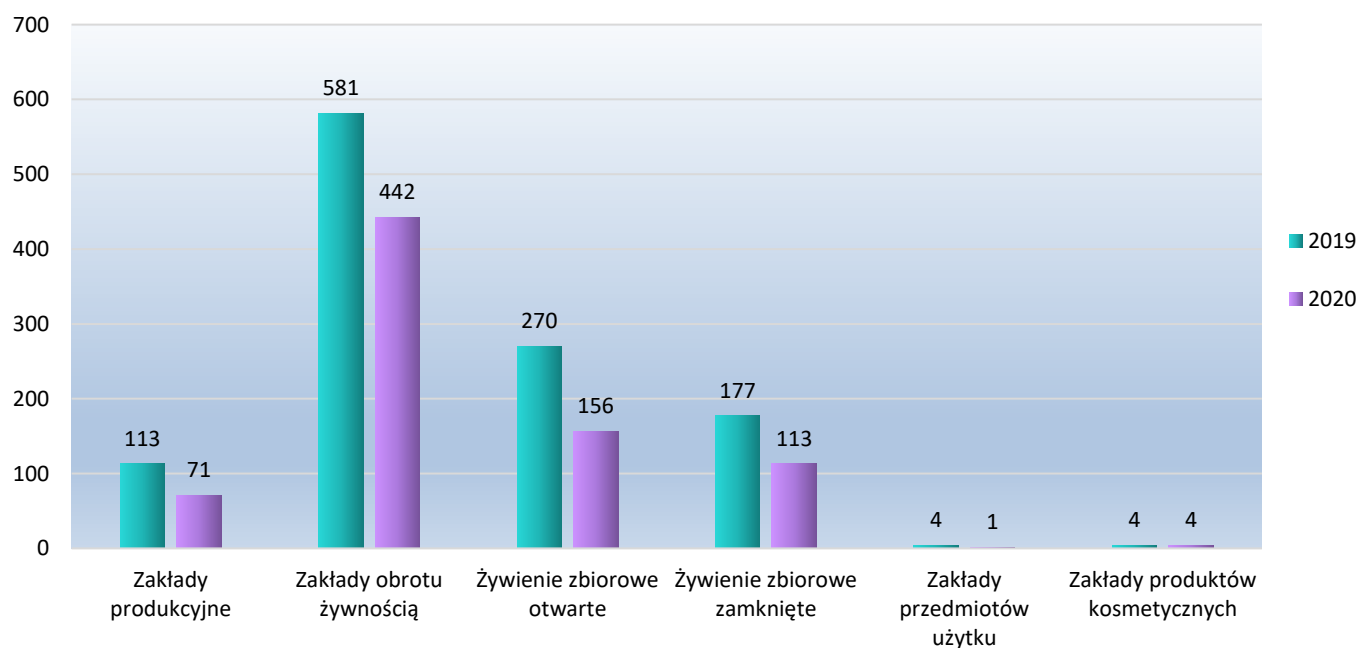
W okresie letnim, kiedy sytuacja epidemiologiczna się ustabilizowała, kontrole w zakresie bezpieczeństwa żywności były realizowane w oparciu o ocenę ryzyka. Ponadto prowadzono działania w ramach systemu RASFF, kontrole graniczne, zatwierdzanie i rejestracja zakładów, w niektórych sytuacjach korzystano z ułatwień przewidzianych w rozporządzeniu 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. *w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych poważnych zakłóceń w systemach kontroli państwa członkowskich z powodu choroby koronawirusowej (COVID-19)* tj. za pośrednictwem dostępnych środków porozumiewania się na odległość.

Ponadto, zgodnie z poleceniami GIS oraz WSSE w Katowicach, w okresie zimowym wzmożono kontrole galerii handlowych oraz miejsc uprawiania sportów (m.in. stoków narciarskich) pod kątem przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych (podjęto współpracę z Komendami Policji). Skupienie działań w ww. temacie również uniemożliwiło realizowanie kontroli z harmonogramu.

Prowadzono kontrole uwzględniające przestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19, a w mniejszym stopniu kontrole kompleksowe planowane pozostałych obiektów będących pod nadzorem.

Na terenie powiatu tarnogórskiego w 2020 roku przeprowadzono **787** kontroli. Poza zaplanowanymi kontrolami upoważnieni przedstawiciele PPIS w Bytomiu przeprowadzili dodatkowe kontrole sanitarne związane z interwencjami - skargami konsumentów i klientów zakładów branży spożywczej, a także w związku z powiadomieniami RASFF/RAPEX (System Wczesnego Ostrzegania o Niebezpiecznej Żywności i Paszach oraz Kosmetykach) otrzymanymi od Głównego Inspektora Sanitarnego oraz na wniosek strony o zatwierdzenie i o wpis do rejestru zakładów branży spożywczej, bądź w związku z poszerzeniem zakresu prowadzonej działalności. Dodatkowo przeprowadzono **31** kontroli sanitarnych obiektów nie będących pod stałym nadzorem PPIS w Bytomiu. W głównej mierze były to kontrole przeprowadzone w związku z importem / eksportem środków spożywczych oraz materiałów i wyrobów do kontaktu z żywnością, jak również kontrole związane ze zgłoszonymi interwencjami konsumentów. Porównując dane z rokiem 2019 należy zauważyć, że ilość wszystkich kontroli wykonanych w 2020 r. zmniejszyła się o **31,5 %**.

Ilość kontroli według rodzajów obiektów

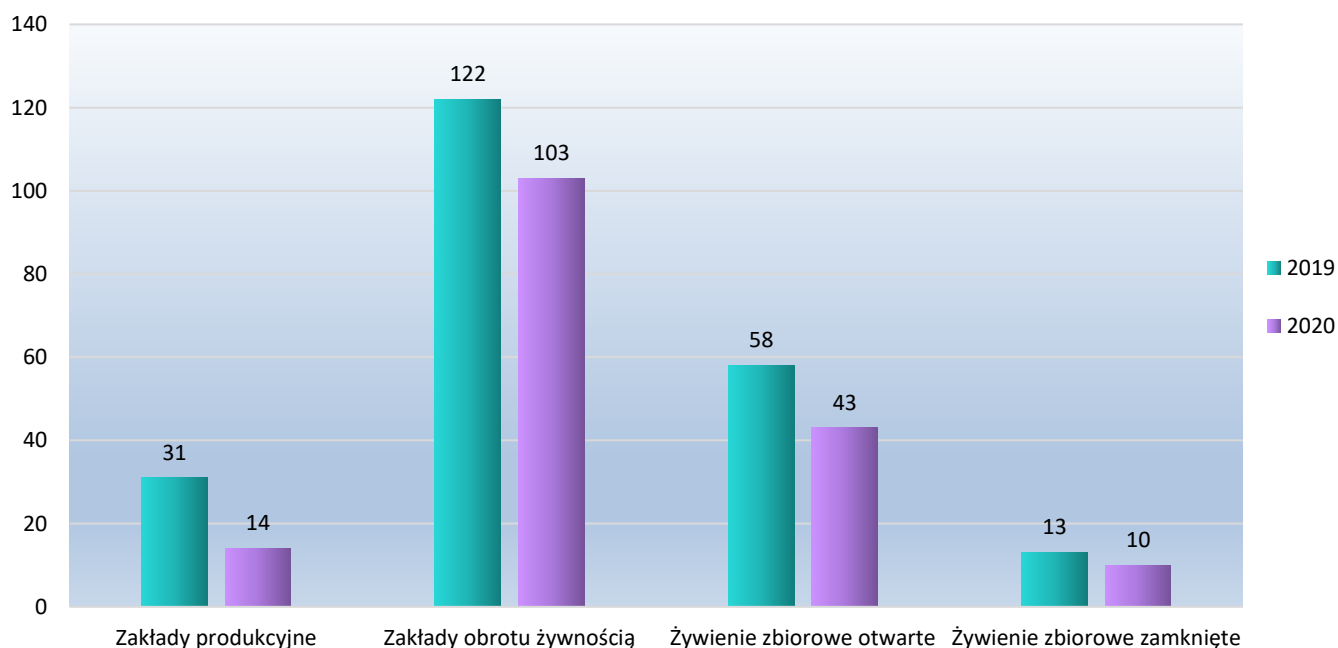
Najwięcej kontroli przeprowadzono w obiektach obrotu żywnością tj. **442** (o ok. **23,9 %** mniej niż w 2019 roku). W zakładach produkcyjnych przeprowadzono o **37,1 %** mniej kontroli, w zakładach żywienia zbiorowego otwartego liczba kontroli zmniejszyła się o **42,2 %** w stosunku do roku ubiegłego, ilość kontroli w zakładach żywienia zbiorowego zamkniętego zmniejszyła się o **36,1 %** w stosunku do roku ubiegłego. Ponadto w roku 2020 przeprowadzono **1** kontrolę w miejscach obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz **4** kontrole w zakładach obrotu produktami kosmetycznymi.

Tabela 2. Zestawienie liczbowe lata 2019 i 2020.

Rok Powiat	Ilość obiektów nadzoru - wanych		Ilość obiektów skontrolo - wanych		Ilość kontroli		Ilość wydanych decyzji		Ilość wydanych postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę		Ilość nałożonych mandatów na kwotę	
	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020	2019	2020
powiat tarnogórski	1461	1462	808	606	1149	787	225	171	6 / 2970	5 / 3474	56 / 13300	32 / 6150

W roku 2020 na terenie powiatu tarnogórskiego wydano ogółem **171** decyzji administracyjnych, tj. o **24 %** decyzji mniej niż w 2019 roku.

Ilość decyzji według rodzajów obiektów

Analizując ilość decyzji administracyjnych wydanych według rodzaju obiektów można zaobserwować, iż w roku 2020 liczba wydanych decyzji zmniejszyła się w stosunku do poprzedniego roku. Wśród zakładów produkcji żywności ilość decyzji administracyjnych zmniejszyła się o **54,8 %** w stosunku

do 2019 roku, w przypadku zakładów obrotu żywnością zmniejszyła się o **15,5 %**, w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – otwartego zmniejszyła się o **25,8 %**, a w przypadku zakładów żywienia zbiorowego – zamkniętego liczba decyzji zmniejszyła się o **23 %**.

Harmonogram kontroli obiektów żywnościowo – żywieniowych na rok 2020 opracowano na podstawie wytycznych Głównego Inspektora Sanitarnego oraz w oparciu o analizę ryzyka przeprowadzoną na podstawie danych z lat ubiegłych dla poszczególnych zakładów produkcji, obrotu żywnością lub zakładów żywienia zbiorowego oraz materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. W tym celu określono kryteria oceny zakładów oraz ich kategoryzację. Oszacowano ryzyka zanieczyszczenia żywności w obiektach o podstawowym znaczeniu.

Wzięto również pod uwagę wykonywanie dodatkowych działań związanych z powiadomieniami RASFF i RAPEX, interwencjami – skargami ze strony konsumentów i klientów obiektów i zakładów prowadzących działalność branży spożywczej oraz realizowanie zadań GIS w Warszawie i ŚPWIS w oparciu o plan poboru próbek laboratoryjnych. Ponadto ujęto zadania związane z nadzorem żywności, materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością importowanymi z krajów trzecich i eksportowanymi poza granice Unii Europejskiej.

1. Stan sanitarno – higieniczny i techniczny

Stan sanitarno – techniczny zakładów produkujących, wprowadzających do obrotu środki spożywcze w poszczególnych grupach na terenie działania PPIS w Bytomiu w dalszym ciągu zachowany jest w stopniu dobrym.

Tabela 3. Zestawienie liczbowe wydanych decyzji nakazujących w latach 2019 i 2020.

	<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – technicznym w 2019 r.</i>			<i>Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno–technicznym w 2020 r.</i>		
	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych decyzji nakazujących	% obiektów złych
powiat tarnogórski	808	40	4,9	606	45	7,4

Analizując roczne wyniki dotyczące ilości wydanych decyzji nakazujących we wszystkich zakładach żywnościowo – żywieniowych stwierdza się, iż w bieżącym roku sprawozdawczym stan sanitarno – techniczny utrzymuje się na podobnym poziomie.

Najczęściej występujące uchybienia i nieprawidłowości to między innymi:

- zły stan techniczny pomieszczeń (brudne, popękane, zakurzone powierzchnie ścian, sufitów, ze śladami zagrzybienia i zaciekami, zniszczona powierzchnia podłóg – ubytki w posadzce),
- zły stan techniczny sprzętu i wyposażenia zakładów,
- zły stan techniczny stolarki okiennej i drzwiowej,
- brak bieżącej ciepłej wody,
- brak prawidłowej i skutecznej wentylacji w pomieszczeniach zakładu,
- brak prawidłowego zabezpieczenia zakładu przed dostępem szkodników,
- brak lub źle działająca kontrola wewnętrzna, w tym brak opracowanej, wdrożonej i utrzymanej dokumentacji kodeksu GHP / GMP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP.

Tabela 4. Zestawienie liczbowe nałożonych mandatów karnych w latach 2019 i 2020.

	Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2019 r.			Liczba obiektów skontrolowanych o złym stanie sanitarno – higienicznym w 2020 r.		
	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych	Ogółem	Ilość wydanych mandatów na kwotę	% obiektów złych
powiat tarnogórski	808	56 / 13300	6,9	606	32 / 6150	5,2

W roku sprawozdawczym nałożono dodatkowo **1** mandat karny na kwotę **500 zł** w 1 zakładzie w związku z nieprzestrzeganiem obostrzeń Covid-19.

Najczęściej stwierdzone nieprawidłowości to:

- brak bieżącego porządku i czystości w pomieszczeniach zakładu,
- brak zachowanej higieny sprzedaży,
- nieprawidłowe przechowywanie artykułów spożywczych nietrwałych mikrobiologicznie (poza urządzeniem chłodniczym, w temp. wyższej niż zalecana jest przez producenta, brak segregacji w urządzeniach chłodniczo – zamrażalniczych),
- brak zabezpieczenia artykułów spożywczych sprzedawanych luzem przed zanieczyszczeniami zewnętrznymi,
- sprzedaż artykułów spożywczych przeterminowanych lub bez oznakowania,
- brak prawidłowej dokumentacji GHP oraz procedur opartych na podstawie zasad systemu HACCP, brak bieżących zapisów dokumentacji bezpieczeństwa zdrowotnego żywności, brak kontroli wewnętrznej,
- brak orzeczeń lekarskich do celów sanitarno – epidemiologicznych.

Dokonując oceny skontrolowanych obiektów należy stwierdzić, iż ilość obiektów o złym stanie sanitarno - higienicznym zmniejszyła się. W roku sprawozdawczym nałożono o **24** (tj. o **42 %**) mandaty karne mniej za uchybienia i nieprawidłowości bieżącego stanu sanitarnego w stosunku do ubiegłego roku.

2. Jakość zdrowotna środków spożywczych, przedmiotów użytku i próbek sanitarnych

W oparciu o harmonogram poboru próbek w roku 2020 do badań laboratoryjnych na terenie powiatu tarnogórskiego pobrano **161** próbek, tj. o **34%** mniej próbek niż w roku 2019, w którym pobrano **244** próbki. Nie pobrano próbek w związku z podejrzeniem ogniska zatrucia pokarmowego.

Próbki zostały przebadane laboratoryjnie w następujących kierunkach:

- pod względem mikrobiologicznym przebadano **72** próbki,
- pod względem organoleptycznym przebadano **16** próbek,
- pod względem fizykochemicznym przebadano **45** próbek,
- pod względem znakowania ocenie poddano **57** próbek,
- pod względem zanieczyszczeń fizycznych i biologicznych przebadano **28** próbek.

W wyniku przeprowadzonych badań dyskwalifikacji uległo **15** próbek, tj. **9,3 %** w stosunku do wszystkich przebadanych próbek, co stanowi większy procent w porównaniu z ubiegłym rokiem, w którym dyskwalifikacji uległo **11** próbek, tj. **4,5 %**.

Pod względem mikrobiologicznym liczba próbek poddanych dyskwalifikacji wynosiła **9**, stwierdzono obecność bakterii z grupy *Bacillus cereus* (**5** próbek ciastek z kremem) oraz stwierdzono obecność bakterii z grupy *Enterobacteriaceae* (**4** próbki lodów z automatu). Ponadto **6** próbek zostało zdyskwalifikowanych ze

względem na obecność zanieczyszczeń biologicznych (szkodniki zbożowo – mączne w próbkach zmiotek w piekarni).

3. Piekarnie

Podobnie jak w latach ubiegłych, w 2020 r. prowadzony był wzmożony nadzór sanitarny w zakładach produkcyjnych typu piekarnie i cukiernie. Na terenie powiatu tarnogórskiego zewidencjonowane są **32** piekarnie, z których skontrolowano **23**. W trakcie kontroli w **12** zakładach pobrano ogółem **39** próbek, w tym **16** próbek sanitarnych – wytrzepek z koszyków oraz zmiotek, z czego **6** zostało zdyskwalifikowanych w zakresie zanieczyszczeń biologicznych.

4. Działania doraźne w ramach systemu RASFF/RAPEX

W roku 2020 w ramach powiadomień alarmowych RASFF/RAPEX na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono **40** kontroli głównie w sklepach mało- i wielkopowierzchniowych, jak również w innych zakładach branży spożywczej w przypadku wskazania w powiadomieniu adresów, do których mogły dotrzeć kwestionowane środki spożywcze lub materiały i wyroby przeznaczone do kontaktu z żywnością. Wszystkie powiadomienia sprawdzone były również podczas kontroli kompleksowych oraz tematycznych.

W większości zakładów nie stwierdzono na stanie ekspedycyjnym lub magazynowym kwestionowanego produktu lub został on wycofany ze sprzedaży i przesłany do producenta lub magazynu centralnego (w przypadku sieci handlowych) przez właścicieli obiektów.

5. Nadzór nad materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością oraz produktami kosmetycznymi

W roku sprawozdawczym w rejestrze zakładów prowadzących działalność na terenie powiatu tarnogórskiego znajdowała się **1** wytwórnia oraz **10** miejsc obrotu materiałami i wyrobami przeznaczonymi do kontaktu z żywnością, z czego skontrolowano **1** miejsce obrotu. Ogółem przeprowadzono **1** kontrolę sanitarną w w/w obiektach.

W roku 2020 przeprowadzono **4** kontrole sanitarne w **4** obiektach obrotu produktami kosmetycznymi w zakresie bezpieczeństwa stosowania produktów kosmetycznych będących w obrocie. W ewidencji znajdowała się **1** wytwórnia produktów kosmetycznych oraz **10** obiektów obrotu produktami kosmetycznymi.

Ogólny stan sanitarno – porządkowy i techniczny obiektów nie budził zastrzeżeń, zapewniony jest dostęp do bieżącej ciepłej i zimnej wody, poszczególny asortyment jest posegregowany i przechowywany na wydzielonych regałach i półkach, jak również nie stwierdzono produktów kosmetycznych niewłaściwie oznakowanych. W obiektach opracowano dokumentację Dobrej Praktyki Higienicznej dostosowanej do prowadzonego zakresu działalności.

Ponadto pracownicy sekcji HŻŻ i PU poza prowadzeniem nadzoru nad zakładami obrotu produktami kosmetycznymi znajdującymi się na terenie podległym nadzorowi PPIS w Bytomiu, na bieżąco monitorowali reklamy pojawiające się w lokalnej prasie, w gazetkach reklamowych oraz na aukcjach internetowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym do badań laboratoryjnych pobrano **1** próbkę materiałów i wyrobów przeznaczonych do kontaktu z żywnością. Nie pobrano próbek produktów kosmetycznych.

6. Akcje

W 2020 roku pracownicy sekcji HŻŻ i PU wraz z pracownikami sekcji NZ współpracowali przy odbiorach obiektów nowopowstałych oraz przy obiektach wskazujących na zmianę sposobu użytkowania. Ponadto w 2020 roku na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono następujące akcje:

Tabela 5. Akcje i współpraca z innymi komórkami psse / jednostkami / organami

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne					uwagi	
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			inne ⁴
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unierucha- miających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1.	Imprezy masowe	NS.HŻŻ i NS. HK	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
2.	Współpraca z Wojskowym Inspektorem Weterynarii we Wrocławiu	NS.HŻŻ i WIW	1	0	0	0	0	0	0	0	0	-
3.	Szlaki turystyczne	NS.HŻŻ	28	23	23	0	0	0	0	0	0	-
4.	Ocena zakładów będących pod wspólnym nadzorem PPIS i PLW	NS.HŻŻ i PLW	5	1	1	0	0	0	0	0	0	-
5.	Wypoczynek zimowy dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	9	9	9	0	0	0	0	0	0	-
6.	Wypoczynek letni dzieci i młodzieży	NS.HŻŻ i NS.HD	6	6	6	0	0	0	0	0	0	-
7.	Zbiorowe zatrucia / zakażenia pokarmowe	Epidemiologia i NS.HŻŻ	0	0	0	0	0	0	0	0	-	-
8.	Współpraca z Inspekcją Farmaceutyczną	NS.HŻŻ i IF	56	18	18	0	0	0	1	300	0	-

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne						uwagi
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli		inne ⁴	
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
9.	Nadzór nad wytwarzaniem bezpiecznych produktów produkcji pierwotnej	NS.HŻŻ	26	0	0	0	0	0	0	0	0	-
10.	Nadzór nad obiektami wprowadzającymi do obrotu lody nieopakowane oraz sprzedające lody porcjowane	NS.HŻŻ	4	1	1	1	0	0	0	0	0	W trakcie przeprowadzonych kontroli pobrano 10 próbek lodów z automatu, 4 próbki zostały zdyskwalifikowane.
11.	Kontrole obiektów pod kątem pomiaru tłuszczu stosowanego do smażenia	NS.HŻŻ	193	0	0	0	0	0	0	0	0	-
12.	Akcja związana z „Planem działania na 2020 r. dotyczącego produkcji pierwotnej żywności pochodzenia roślinnego realizowanego w ramach porozumienia z dnia 10 stycznia 2015 r.”,	NS.HŻŻ i WIORIN	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-
13.	Akcja dot. żywienia dzieci i młodzieży w jednostkach oświaty.	NS.HŻŻ	132	87	89	0	0	0	0	0	8 zaleceń doraźnych	1.Wprowadzanie do obrotu środków spożywczych niezgodnych z Rozp. MZ z 26.07.2016 r.

Lp.	Temat akcji/współpracy	komórka psse / organ / jednostka współpracująca	ilość obiektów kwalifikujących się do objęcia nadzorem w trakcie akcji	Ilość obiektów skontrolowanych w czasie trwania akcji	Ilość kontroli wykonanych w czasie trwania akcji	podjęte działania represyjne					uwagi	
						ilość wydanych decyzji			Mandaty nałożone w trakcie kontroli			inne ⁴
									ilość	na łączną kwotę		
						nakazujących usunięcie uchybień ¹	unieruchamiających obiekt ²	innych ³	ilość	na łączną kwotę		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
14.	Akcja szpitale	NS.HŻŻ	5	2	2	0	0	0	0	0	0	-
RAZEM		-	465	147	149	1	-	-	1	300	8 zaleceń doraźnych	-

¹ w części opisowej podać najczęstsze powody wydawania tych decyzji

² w części opisowej podać powody unieruchomienia obiektu oraz informacje czy został już uruchomiony

³ w części opisowej wykazać czego dotyczyły te decyzje (nie wykazywać decyzji rachunków, umarzających postępowanie itd.)

⁴ w części opisowej wykazać jakiego rodzaju to były działania

7. Działalność interwencyjna za 2020 rok

Sekcja: NS.HŻŻ (POWIAT TARNOGÓRSKI)

Ilość interwencji zarejestrowanych ogółem **43**, w tym anonimowych **9**

Ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS ogółem **32**, w tym anonimowych **7** zasadnych **17** w tym anonimowych zasadnych **3**.

Ilość interwencji przekazanych do innych organów ogółem **3**, w tym anonimowych **0**.

L.p	Przedmiot interwencji	Ilość wniesionych interwencji ogółem	Interwencje rozpatrzone przez PPIS					Interwencje przekazane innym organom do załatwienia zgodnie z kompetencjami		
			ilość interwencji rozpatrzonych przez PPIS	ilość wykonanych w związku z tym kontroli	ilość wydanych decyzji /zaleceń	Uwagi (m. in. podać ilość i kwotę mandatów)	Ilość interwencji zasadnych / niezasadnych	Ilość interwencji przekazanych	Wstępne rozpoznanie-kontrola	Nazwa organu i inne uwagi
1.	Zła jakość zdrowotna żywności	19	15	16	0/6	3/900	8/7	2	0	1 interwencja wycofana przez składającego; 3 interwencje przechodzą na 2021 r.; w jednym zakładzie; dwie kontrole przekazane + kontrola
2.	Zły stan sanitarno – higieniczny	8	7	7	4/3	2/500	6/1	0	0	1 interwencja bez rozpatrzenia
3.	Nieprzestrzeganie obostrzeń związanych z COVID-19	13	7	9	2/2	2/600	3/4	0	0	5 interwencji bez kontroli; 1 interwencja bez rozpatrzenia; w jednym zakładzie trzy kontrole
4.	Obecność psa na zakładzie	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-
5.	Brak orzeczeń do celów sanitarno - epidemiologicznych	1	1	1	0/0	0/0	0/1	0	0	-

6.	Brak kanalizacji w zakładzie	1	1	1	0/0	0/0	0/1	1	0	1 interwencja przekazana do Gminy w Zbrosławicach + kontrola
SUMA		43	32	35	6/11	7/2000	17/15	3	0	-

Wnioski:

W roku sprawozdawczym w powiecie tarnogórskim podobnie jak w roku ubiegłym najwięcej przyjętych interwencji dotyczyło zgłoszenia sprzedaży żywności o złej jakości zdrowotnej w zakładach obrotu żywnością.

W roku 2020 ilość przyjętych i rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu interwencji zwiększyła się o **16 %** w porównaniu do roku 2019, gdzie zgłoszono i rozpatrzono **36** interwencji.

WNIOSKI KOŃCOWE

1. Infrastruktura budynków w dużym stopniu wpływa negatywnie na stan sanitarno – techniczny obiektów żywnościowo – żywieniowych znajdujących się na nadzorowanym terenie PPIS w Bytomiu. Często zakłady usytuowane są w starych budynkach z niefunkcjonalnością pomieszczeń wchodzących w skład zakładu.
2. Ilość wydanych decyzji nakazujących w roku 2020 zwiększyła się w stosunku do roku 2019.
3. W roku sprawozdawczym nałożono o 43% mniej mandatów karnych za bieżący stan sanitarno - higieniczny w zakładach.
4. Zdecydowana większość zakładów posiada wdrożoną dokumentację GHP/GMP oraz procedury oparte na podstawie zasad systemu HACCP. Ciągłym problemem wśród części kontrolowanych zakładów jest niestosowanie procedur i brak bieżącego prowadzenia zapisów wynikających z dokumentacji zapewniającej bezpieczeństwo żywności.
5. W roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba wniesionych interwencji konsumentów w porównaniu do roku ubiegłego. W roku 2020 większa część przeprowadzonych kontroli wykazała zasadność interwencji.
6. W 2020 roku w wyniku przeprowadzonych badań laboratoryjnych stwierdza się większą ilość próbek zdyskwalifikowanych w porównaniu do 2019 roku. Główną przyczyną kwestionowania próbek w 2020 roku były zanieczyszczenia mikrobiologiczne i biologiczne.

IV. Jakość wody przeznaczonej do spożycia, wody ciepłej, wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

Łącznie w 2020 r. w ramach nadzoru terenowo - laboratoryjnego nad jakością wody prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **335** próbek wody.

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia (w tym jakość wody ciepłej) oraz zarządców pływalni wynosiła **913**.

Wydano **18** decyzje: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **3** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, **5** dot. legionelli, **9** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

Sporządzono **1** weryfikację na materiały i wyroby do dystrybucji wody.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję (wniosek dotyczył jakości wody basenowej w Parku Wodnym).

1. Ocena jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi w nadzorowanych urządzeniach do zaopatrywania w wodę

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę na terenie powiatu **140,6 tys.***
- *Zaopatrzenie w wodę- ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody na terenie powiatu w m³/d: **śr. 19829***

Łącznie w 2020 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **170** próbek wody

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w **25** próbkach wody (bakterie grupy coli, Enterokoki, Escherichia coli, ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C, mętność, żelazo, mangan, Σ TRI i TETRA).

Liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej podmiotów odpowiedzialnych za jakość dostarczanej wody przeznaczonej do spożycia wynosiła **450** (w tym woda surowa 26 próbek).

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych (potwierdzonych i niepotwierdzonych powtórными badaniami) stwierdzono w **13** próbkach wody (bakterie grupy coli, Escherichia coli ogólna liczba mikroorganizmów w 22±2°C, mętność, azotany, żelazo).

Liczba awarii ogółem –**251**.

Wydano **13** decyzji: **1** dot. zatwierdzenia laboratorium, **3** dot. materiałów i preparatów stosowanych do uzdatniania wody, **9** dot. okresowej oceny jakości wody do spożycia.

MIASTO RADZIONKÓW

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **16,9 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę – zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d: woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach – **śr. 1887** (SUW Bibiela, SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp.z o.o. w Radzionkowie

W 2020 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **4** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Radzionków wynosiła **35**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Radzionkowa oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba wykazanych przez Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej sp. z o.o. w Radzionkowie awarii na sieci wodociągowej wynosiła **25**.

MIASTO TARNOWSKIE GÓRY

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **61,7 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:

- woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 3320** (SUW Miedary); dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach
- woda dostarczana przez PW i K Tarnowskie Góry z ujęć własnych – Opatowice, uj. nr 3 ul. Opolska, SUW Koehler i SUW Prefabet (łąčna produkcja **śr. 3214**)
- woda dostarczana z SUW GCR „Repty” i uj.CHM – **śr. 2370** (zakup wody przez PW i K Tarnowskie Góry i woda dla potrzeb własnych Górnośląskiego Centrum Rehabilitacji „Repty”)
- woda pochodząca z ujęcia Parku Wodnego w Tarnowskich Górach (podmiot wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 90**
- woda dostarczana z wodociągu Fabryki Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „FASER”SA Tarnowskie Góry (podmiot wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia -sprzedaż dla obcych firm zlokalizowanych na terenie należącym do zakładu) – **śr. 9,5**
- woda pochodząca z ujęcia Pole Namiotowe/ Kemping Tarnowskie Góry ul. ks. Renka 11F (podmiot wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 9,0**

Miasto Tarnowskie Góry zaopatrywane jest w wodę pochodzącą z ujęć wód głębinowych, eksploatowanych do celów wodociagowych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach, tj. uj. Opatowice, uj. nr III, ul. Opolska, Stacja Uzdatniania Wody Koehler i Stacja Uzdatniania Wody Prefabet oraz zakupywaną przez to Przedsiębiorstwo z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – Stacja Uzdatniania Wody „Miedary” w Tarnowskich Górach. Do sieci miejskiej eksploatowanej przez PWiK Tarnowskie Góry podawana jest również woda ze Stacji Uzdatniania Wody eksploatowanej przez Górnośląskie Centrum Rehabilitacji „Repty” w Tarnowskich Górach oraz z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego w Tarnowskich Górach, ul. Zagórska eksploatowanego przez Bytomskie Przedsiębiorstwo Komunalne sp. z o.o.

W 2020 r. w ramach nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano **49** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **9** próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonych stężeń żelaza, manganu oraz wartości mętności;
- nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli;
- ponadnormatywnej Σ TRI i TETRA (dot. SUW Koehler)-Eksplloatator do czasu wymiany filtra wyłączył Stację z użytkowania. Odbiorcy byli czasowo zaopatrywani w wodę dostarczaną z innego źródła zasilania. Po zakończeniu działań naprawczych przeprowadzono rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach, Agencję Inicjatyw Gospodarczych S.A. Tarnowskie Góry, SP ZOZ „Repty” Górnośląskie Centrum Rehabilitacji Tarnowskie Góry i Fabrykę Sprzętu Ratunkowego i Lamp Górniczych „FASER”SA Tarnowskie Góry kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych na terenie miasta Tarnowskie Góry wynosiła **128**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **2** próbkach wody. Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności,
- nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Tarnowskich Gór oceniono jako przydatną do spożycia.

Tym niemniej woda z ujęcia Centrum Handlowo Magazynowego wykazuje wysoką zawartość chromu, która jest niestabilna i okresowo bliska górnej granicy normy. Ilość wody z poszczególnych studni dobierana była w taki sposób aby w końcowym efekcie stężenie chromu w wodzie było zgodne z Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi z dnia 7 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294).

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii wodociągowych wynosiła **105**.

MIASTECZKO ŚLĄSKIE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 7,4 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
  - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 720 (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji*
  - *sp. z o.o. w Tarnowskich Górach*

W 2020 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **6** próbek wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych przez wyżej wymienione Przedsiębiorstwa na terenie miasta Miasteczko Śląskie wynosiła **27**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Miasteczka Śląskiego oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji sp. z o.o. w Tarnowskich Górach awarii sieci wodociągowej wynosiła –**2**.

MIASTO KALETY

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 8,6 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
  - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – śr. 933 (SUW Bibiela) ; dystrybutor: Miasto Kalety*

W 2020 r. na terenie miasta w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **4** próbki wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Miasto Kalety kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody w ramach kontroli wewnętrznej na terenie miasta Kalety wynosiła **23**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Miasta Kalety w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom na terenie Kalet oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych przez Miasto Kalety awarii sieci wodociągowej wynosiła – **8**.

GMINA KRUPSKI MŁYN

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 3,2 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
  - *woda dostarczana z eksploatowanych przez gminę urządzeń wodociągowych SUW Kolonia Ziętek, SUW Potępa, SUW Krupski Młyn ul.Główna – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 471***
  - *woda zakupowana z ujęcia Nitroerg dla potrzeb zaopatrzenia w wodę budynku Urzędu Gminy- **śr. 0,6** (dystrybutor: Gmina Krupski Młyn)*
  - *woda pochodząca z ujęcia Ośrodka Harcerskiego w Borowianach (podmiot wykorzystujący wodę pochodząca z indywidualnego ujęcia w obiektach użyteczności publicznej)- **śr. 30**)*

W 2020 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **16** próbek wody.

Nie potwierdzoną powtórным badaniem obecności bakterii grupy coli stwierdzono w **1** próbce wody.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminę Krupski Młyn kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **19**.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminy Krupski Młyn w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **8**.

GMINA TWORÓG

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 8,3 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/iłość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*

- woda dostarczana z eksploatowanych przez ZUK sp. z o.o. Tworóg urządzeń wodociągowych SUW Tworóg, Połomia, Mikołeska, Wojska i ujęcie Boruszowice – łączna ilość produkowanej wody – **śr. 1069**
- woda pochodząca z ujęcia Zespołu Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku (podmiot wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia w budynku użyteczności publicznej)- **śr. 17**

W 2020 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **30** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **9** próbkach wody:

W czerwcu 2020 r. stwierdzono obecność bakterii grupy coli i Enterokoków w próbkach wody dostarczanej z Stacji Uzdatniania Wody Wojska (**4** próbki).

Ponadto mętność wody przekraczała zalecany zakres wartości do 1,0 NTU. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych nie wydawano decyzji. Odbiorcy zostali poinformowani, że woda aż do odwołania nie nadaje się do spożycia (dot. picia, przygotowywania posiłków, mycia owoców i warzyw itp.) oraz do celów higienicznych (mycia się i kąpieli). Woda mogła być używana do prac porządkowych (np. mycia podłóg) i spłukiwania toalet.

Po zakończeniu działań naprawczych (dezynfekcja i płukanie sieci) przeprowadzono rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

-przekroczenia w pozostałych próbkach dotyczyły nie stanowiących potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonych wartości mętności i żelaza oraz nie potwierdzonej powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Usług Komunalnych sp. z o.o. w Tworogu i Zespół Szkół Leśnych i Ekologicznych w Brynku kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **32**

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba zgłoszonych awarii urządzeń wodociągowych wynosiła – **14**.

GMINA ZBROSŁAWICE

- Liczba ludności zaopatrywanej w wodę **16,3 tys.**
- Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:
  - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 786** (SUW. Zawada); dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbrosławice
  - woda zakupywana z Bytomskiego Przedsiębiorstwa Komunalnego sp. z o.o. – **śr. 0,9**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbrosławice
  - woda zakupywana z PWiK Zabrze(st.nr III Świątoszowice)- **śr.84**; dystrybutor: Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbrosławice
  - woda z dostarczana z eksploatowanych przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. Zbrosławice SUW Miedary-Kopanina i SUW Zbrosławice - **śr.1040**

- woda dostarczana z wodociągu Przedsiębiorstwa Nasiennego Księży Las (podmiot wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego ujęcia-sprzedaż dla odbiorców indywidualnych i zbiorowych) – **śr. 95)**
- woda pochodząca z ujęcia Indyk Śląski Sp. z o.o. Wieszowa (podmiot działający na rynku spożywczym wykorzystujący wodę pochodzącą z indywidualnego)- **śr. 590**

W 2020 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **24** próbki wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości stwierdzono w **3** próbkach wody. Przekroczenia dotyczyły nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności oraz nie potwierdzonych powtórными badaniami obecności bakterii grupy coli i Escherichii coli.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Gminny Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Zbrostawicach, Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach, Przedsiębiorstwo Nasienne „Księży Las” sp. z o.o. oraz Indyk Śląski Sp. z o.o. Wieszowa kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **76**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych oraz zalecanych zakresów wartości stwierdzono w **4** próbkach wody (nie stanowiące potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższone stężenie żelaza oraz wartości mętności)

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Gminnego Zakładu Komunalnego Sp. z o.o. w Zbrostawicach, Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach, Przedsiębiorstwa Nasiennego „Księży Las” sp. z o.o. oraz Indyk Śląski Sp. z o.o. Wieszowa w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Nie zgłoszono żadnych awarii urządzeń wodociągowych .

GMINA ŚWIERKLANIEC

- **Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 12,4 tys.**
- **Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:**
  - woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice – **śr. 2012 (SUW Bibiela); dystrybutor: Zakład Wodociągów i Kanalizacji**
  - w Świerkłańcu
  - woda dostarczana z eksploatowanego przez ZWiK w Świerkłańcu ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna- **śr.1,2**

W 2020 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **6** próbek wody.

Nie stwierdzono przekroczeń żadnego z badanych parametrów.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu i Górnośląskie Przedsiębiorstwo Wodociągów S.A. w Katowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia. W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **47**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości stwierdzono w **3** próbkach wody.

Stwierdzone przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności,

- obecności bakterii grupy coli, Escherichii coli oraz podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ w próbce wody pobranej z ujęcia Nakło Śląskie, ul. Wapienna. Z uwagi na natychmiastowe podjęcie działań naprawczych (wyłączenie ujęcia z eksploatacji, płukanie i dezynfekcja) nie wydawano decyzji. Woda nie nadawała się do spożycia (dot. picia, przygotowywania posiłków, mycia owoców i warzyw itp.) oraz do celów higienicznych (mycia się i kąpieli). Woda mogła być używana do prac porządkowych (np. mycia podłóg) i spłukiwania toalet.

Po zakończeniu działań naprawczych podmiot odpowiedzialny za jakość dostarczanej wody przeprowadził rekontrolne badania wody, które wykazały jej przydatność do spożycia.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Wodociągów i Kanalizacji w Świerkłańcu i Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. w Katowicach w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii sieci wodociągowej wynosiła – **68**.

GMINA OŻAROWICE

- *Liczba ludności zaopatrywanej w wodę 5,8 tys.*
- *Zaopatrzenie w wodę-zasilanie/ilość rozprowadzanej lub produkowanej wody w m³/d:*
  - *woda zakupywana z Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice - (SUW Bibiela) –śr. 275; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
  - *woda zakupywana z GZGWiK Mierzęcice – śr. 40; dystrybutor: Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach*
  - *woda dostarczana z gminnych ujęć Pyrzowice i Tapkowice łączna ilość produkowanej wody (śr. prod. 765)*

W 2020 r. na terenie gminy w ramach prowadzonego przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu nadzoru bieżącego nad jakością wody do spożycia pobrano i przebadano **31** próbek wody.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości parametrycznych stwierdzono w **3** próbkach wody.

Przekroczenia dotyczyły nie potwierdzonej powtórными badaniami podwyższonej ogólnej liczby mikroorganizmów w $22\pm 2^{\circ}\text{C}$ oraz obecności Enterokoków (dot. wody pobranej w Międzynarodowym Porcie Lotniczym Katowice w Pyrzowicach, Pyrzowice, ul. Wolności 90) Przeprowadzone rekontrolne badania nie wykazały przekroczeń wyżej wymienionego parametru.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach kontroli wewnętrznej jakości wody przeznaczonej do spożycia.

W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych w ramach kontroli wewnętrznej na terenie gminy wynosiła **63**.

Przekroczenia dopuszczalnych wartości twierdzono w **5** próbkach wody.

Przekroczenia dotyczyły:

- nie stanowiącej potencjalnego zagrożenia dla zdrowia podwyższonej wartości mętności -
- podwyższonego stężenia azotanów (dot. wody z ujęcia Pyrzowice)

Zakład Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach na bieżąco monitoruje stężenie azotanów.

W oparciu o wyniki prowadzonego monitoringu jakości wody stwierdza się, że woda pochodząca z ujęcia Pyrzowice odznacza się znaczną, utrzymującą się w górnej granicy normy zawartością azotanów, z tendencją do okresowych przekroczeń dopuszczalnej wartości dla tego parametru. W związku z powyższym, w razie konieczności zapewnienia właściwej jakości wody prowadzone jest mieszanie z wodą zakupowaną z GZGWik Mierzęcice lub Górnośląskiego Przedsiębiorstwa Wodociągów S.A. Katowice.

Ogółem w oparciu o wyniki badań wody przeprowadzonych w ramach nadzoru Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu oraz kontroli wewnętrznej Zakładu Gospodarki Komunalnej w Ożarowicach w 2020 r. wodę wodociągową dostarczaną odbiorcom oceniono jako przydatną do spożycia.

Liczba awarii urządzeń wodociągowych należących do Gminy wynosiła – **21**.

2. Ocena jakości wody w pływalniach i innych obiektach wyposażonych w niecki basenowe oraz w miejscach okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli

W 2020 r. na terenie powiatu tarnogórskiego czynne były 4 pływalnie oparte na wodzie wodociągowej (w tym 2 kryte 1 mieszana kryto-odkryta i 1 odkryta). Wprowadzanie w związku ze stanem epidemii zakazów powodowało konieczność okresowego wyłączenia obiektów z użytkowania.

W 2020 r. w ramach kontroli urzędowych jakości wody w pływalniach (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) przeprowadzonych przez Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu pobrano i przebadano pod względem fizykochemicznym i bakteriologicznym **82** próbki wody.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, potencjał redoks, mętność.

Ponadto Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nadzorował prowadzenie przez zarządców obiektów kontroli wewnętrznej jakości wody na pływalniach. W 2020 r. liczba raportowanych próbek wody pobranych z pływalni (woda wprowadzana do niecek z systemu cyrkulacji, niecki basenowe, natryski) na nadzorowanym terenie wynosiła **458**.

Stwierdzono przypadki niespełnienia wymagań dla następujących parametrów: *Pseudomonas aeruginosa*, ogólna liczba mikroorganizmów w $36\pm 2^{\circ}\text{C}$, chlor wolny, chlor związany, potencjał redoks, pH, ΣTHM i chloroform.

W każdym przypadku stwierdzenia niespełnienia wymagań zarządcy obiektów podejmowali na bieżąco stosowne działania naprawcze.

W związku z powyższym w oparciu o wyniki kontroli wewnętrznej oraz kontroli urzędowych stwierdza się, że eksploatacja pływalni była prowadzona w sposób prawidłowy, zapewniający bezpieczeństwo zdrowotne dla osób z nich korzystających.

Z uwagi na stan epidemii nieczynne były baseny odkryte, które nie spełniają kryteriów pływalni tj. Radzionków Księża Góra, ul. Księżogórska 90 i Krupski Młyn ul. Główna.

Również z wyżej wymienionego powodu nie zorganizowano miejsc okazjonalnie wykorzystywanych do kąpieli.

Zarejestrowano **1** niezasadną interwencję.

3. Ocena jakości wody ciepłej w zakresie obecności bakterii legionella w podmiotach wykonujących działalność leczniczą oraz w budynkach zamieszkania zbiorowego

Skontrolowano jakość ciepłej wody w **15** obiektach, w tym: szpitale-**3**; domy pomocy społecznej-**2**; hotele-**2**; inne świadczące usługi hotelarskie-**5**; inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital)-**1**; młodzieżowe ośrodki wychowawcze-**1**; specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze-**1**.

Ponadnormatywną liczbę bakterii legionella, pozwalającą uznać sieć za skolonizowaną stwierdzono w **5** obiektach (szpitale-**1**; hotel-**1**, inne świadczące usługi hotelarskie-**1**; młodzieżowe ośrodki wychowawcze-**1**; inne zakłady opieki zdrowotnej (podmioty lecznicze-szpital)-**1**):

- Hotel „Aslan” Ewa Sitarz ul. Ks. Wiktora Sojki 1 Tarnowskie Góry,
- Pałac Ogrodowa Tarnowskie Góry ul. Ogrodowa,
- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry,
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2 Kamieniec.

W związku z powyższym Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu nakazał podjęcie działań mających na celu zapewnienie właściwej jakości wody, wydano **5** decyzji. Jednej decyzji nadano termin natychmiastowej wykonalności (Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry).

Do końca 2020 r. przeprowadzone przez właścicieli obiektów działania naprawcze spowodowały poprawę jakości wody w **3** obiektach:

- Wielospecjalistyczny Szpital Powiatowy S.A., ul. Pyskowicka 47-51 Tarnowskie Góry
- Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy, Radzionków, ul. Gen. Sikorskiego 7,
- Ośrodek Leczniczo-Rehabilitacyjny „Pałac Kamieniec” Sp. z o.o. ul. Polna 2 Kamieniec.

Ponadto poprawa jakości ciepłej wody nastąpiła również w **2** obiektach, w których w 2019 r. stwierdzono skolonizowanie sieci:

- Szpital Św. Kamila Zakonu O.O. Kamilianów Tarnowskie Góry, ul. Bytomska 22,
- Dom dla Osób Starszych Apartamenty SeniorPlus, Zbrośławice, ul. Wolności 125 b.

Ogółem w 2020 r. na obecność bakterii legionella pobrano **83** próbki wody, w tym zakwestionowano – **24** (stopień skażenia średni - **17** stopień skażenia wysoki - **7**).

W ramach kontroli wewnętrznej przedłożono **5** próbek wody.

V. Stan sanitarny obiektów użyteczności publicznej

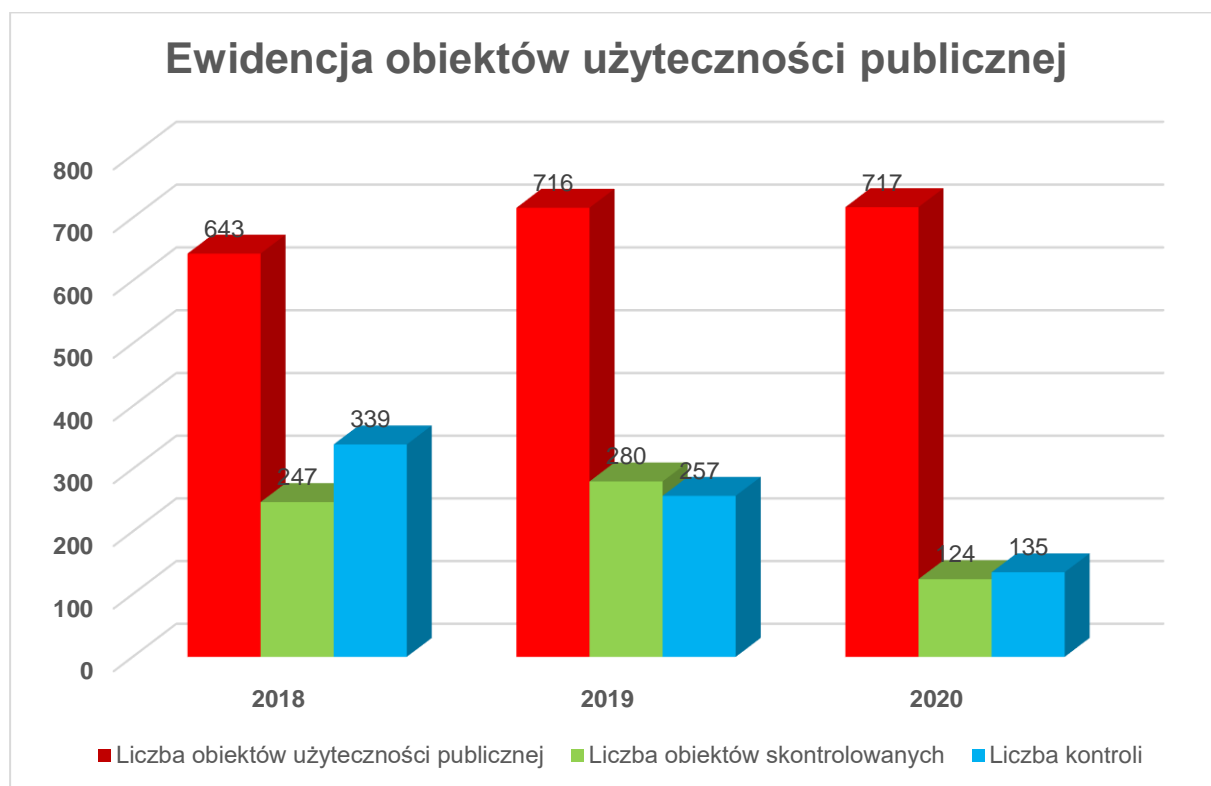
W 2020 r. kontrole stanu sanitarnego przeprowadzono w 124 obiektach użyteczności publicznej, spośród 717 ujętych w ewidencji, co stanowi 17,2 %. W porównaniu do 2019 r., w którym skontrolowano 280 obiektów użyteczności publicznej, spośród 716 ujętych w ewidencji, co stanowiło 39,1 %, znacznie zmniejszył się procent skontrolowanych obiektów, na co miał wpływ stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Obowiązujące obostrzenia ograniczały działalność wielu obiektów oraz administracji publicznej, która wykonywała wyłącznie zadania niezbędne do zapewnienia pomocy obywatelom, wobec czego liczba kontroli była ograniczona.

Przeprowadzone kontrole objęły następujące grupy obiektów:

- zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz takie, w których świadczone są więcej niż jedna usługa – skontrolowano 50 obiektów, spośród 253 ujętych w ewidencji, co stanowi 19,8%;

- obiekty hotelarskie i inne, w których świadczone są usługi noclegowe – skontrolowano 18 obiektów, spośród 56 ujętych w ewidencji, co stanowi 32,1 %;
- ustępy publiczne ogółem – skontrolowano 1 obiekt, spośród 7 ujętych w ewidencji, co stanowi 14,3 %;
- pływalnie kryte i odkryte – skontrolowano 2 obiekty, spośród 4 ujętych w ewidencji, co stanowi 50%;
- domy pomocy społecznej – skontrolowano 8 obiektów, spośród 19 ujętych w ewidencji, co stanowi 42,1 %;
- dworce autobusowe, kolejowe, przystanki – skontrolowano 1 obiekty, spośród 19 ujętych w ewidencji, co stanowi 5,3 %;
- cmentarze, domy pogrzebowe i obiekty świadczące usługi w zakresie transportu zwłok i szczątków - skontrolowano 6 obiektów, spośród 57 ujętych w ewidencji, co stanowi 10,5 %;
- zakłady karne – skontrolowano 1 zewidencjonowany zakład;
- schronisko dla bezdomnych - skontrolowano 1 zewidencjonowany obiekt;
- inne obiekty użyteczności publicznej (apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna, tereny rekreacyjne, port lotniczy) – skontrolowano 36 obiektów, spośród 316 ujętych w ewidencji, co stanowi 11,4%.

Reasumując, bieżący nadzór nad obiektami użyteczności publicznej dotyczył licznych i różnorodnych grup obiektów. Łącznie w 2020 r. przeprowadzono w obiektach użyteczności publicznej 135 kontroli, wydano 8 decyzji nakazujących. Nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł.

Z analizy ewidencji obiektów użyteczności publicznej w okresie 2018-2020 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów nieznacznie wzrosła w porównaniu z ubiegłymi latami. Liczba skontrolowanych obiektów oraz liczba kontroli przeprowadzonych w tych obiektach spadła.

Na mniejszą liczbę kontroli miał wpływ stan epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Wśród obiektów użyteczności publicznej objętych nadzorem sanitarnym najliczniejszą grupę stanowią zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, tatuażu, odnowy biologicznej oraz zakłady świadczące więcej niż jedną usługę. Mniej liczne grupy stanowią: ustępy publiczne, domy pomocy społecznej, dworce autobusowe i kolejowe, hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie, noclegownie, obiekty sportowe, obiekty kulturalno – widowiskowe, tereny rekreacyjne z piaskownicami, cmentarze, zakłady pogrzebowe, baseny kąpielowe kryte i odkryte, areszt śledczy, port lotniczy, apteki i punkty apteczne, sklepy z odzieżą używaną, targowiska, transport publiczny, parkingi i inne kontrolowane doraźnie lub akcyjnie.

Na użytek niniejszej oceny wybrano i opisano grupy obiektów reprezentowane najliczniej oraz obiekty o znaczeniu strategicznym dla ogólnego poglądu na temat obiektów użyteczności publicznej i grupy obiektów, w których kontrole w 2020 r. wykazały nieprawidłowości.

1. Domy pomocy społecznej

Nadzorem sanitarnym objętych jest ogółem 19 obiektów. W roku sprawozdawczym, w tej grupie obiektów skontrolowano 8 obiektów. W roku sprawozdawczym, w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą i decyzję prolongującą termin wykonania decyzji. Decyzje dotyczyły niżej podanych obiektów:

1. Domu Pomocy Społecznej w Łubiu, ul. Pyskowska 34;
2. Dom Pomocy Społecznej dla Osób Starszych i Samotnych w Tarnowskich Górach, ul. Bytomska.

Porównując do roku ubiegłego, stan obiektów uległ pogorszeniu. W 2020 r. 2 obiekty oceniono, jako złe, gdyż ich stan sanitarno-higieniczny i techniczny był nieprawidłowy, natomiast w 2019 r. wszystkie skontrolowane obiekty oceniono, jako dobre.

2. Hotele i obiekty świadczące usługi hotelarskie

Nadzorem sanitarnym objętych jest 56 obiektów, w tym 8 hoteli, 1 motel, 1 dom wycieczkowy, 1 kemping i 45 innych obiektów świadczących usługi noclegowe.

W roku 2020, w tej grupie obiektów skontrolowano łącznie 18 obiektów, 1 hotel, 1 motel, oraz 16 inne obiekty, w których świadczące są usługi hotelarskie.

W roku sprawozdawczym, w wyniku stwierdzenia nieprawidłowości wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące dotyczącą obiektu:

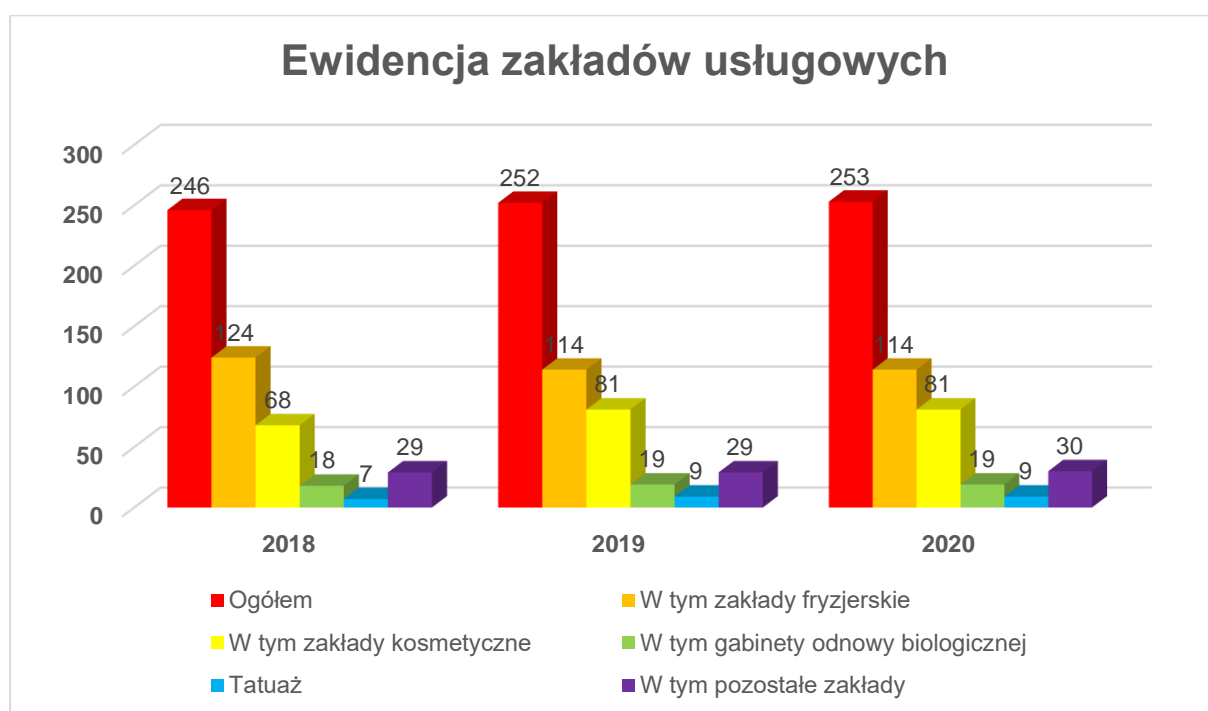
1. Hotel Olimpijski w Tarnowskich Górach, ul. Janusza Korczaka 23 - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: zacieki na suficie w toalecie ogólnodostępnej damskiej; brudny, zakurzony sufit w toalecie ogólnodostępnej męskiej; pęknięcia na suficie w łazience w pokoju nr 8; zacieki na suficie w pokoju nr 17; braki tynku i zacieki na suficie w pokoju nr 18; brudne, zakurzone ściany w pomieszczeniach pralni; zdarta powłoka emalii w brodziku w łazience w pokoju nr 7; brudne, czarne uszczelnienie (z silikonu) przy brodziku w łazience w pokoju nr 12. Wydano decyzję nakazującą, która jest w trakcie realizacji.
2. Ośrodek Wypoczynkowy ZEFIR (sezonowy) w Świerklańcu, ul. Rekreacyjna - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: w domku nr 4: brak kilku kafelek przy umywalce; brak kilku uchwyty przy szufladach w szafce kuchennej; uszkodzona, oberwana okleina meblowa na drzwiach szafy na odzież; w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym: uszkodzone kafelki na ścianie dzielącej kabiny ustępowe od strony korytarza oraz w pomieszczeniu z natryskiem; zniszczona półka w pomieszczeniu z natryskiem. Wydano decyzję nakazującą.

3. Ośrodek Wypoczynkowy START (sezonowy) w Świerkłańcu, ul. Rekreacyjna - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: w domku nr 4: uszkodzona wykładzina (gumolit) w przejściu pomiędzy salonem a kuchnią; w pomieszczeniu sanitarno-higienicznym zardzewiałe pochwyt dla osoby niepełnosprawnej; zardzewiałe uchwyty podtrzymujące umywalkę. Wydano decyzję nakazującą.

Porównując do roku ubiegłego, stan obiektów uległ pogorszeniu. W 2020 r. 3 obiekty oceniono, jako złe, ich stan sanitarno-higieniczny i techniczny był nieprawidłowy, natomiast w 2019 r. wszystkie skontrolowane obiekty oceniono, jako dobre.

3. Zakłady fryzjerskie, kosmetyczne, odnowy biologicznej, tatuażu oraz zakłady, w których świadczone są łącznie więcej niż jedna z w/w usług

Ogółem w ewidencji jest 253 zakłady należących do tej grupy obiektów, w tym: 114 to zakłady fryzjerskie, 81 - kosmetyczne, 9 - tatuażu, 19 - odnowy biologicznej, 30 - zakłady, w których są świadczone łącznie więcej niż jedna z usług.

Z analizy ewidencji zakładów usługowych w okresie 2018 – 2020 wynika, że liczba nadzorowanych obiektów w grupie zakładów usługowych stopniowo wzrasta.

W roku 2020 skontrolowano 50 zakładów, w tym: 19 zakłady fryzjerskie, 18 gabinetów kosmetycznych, 3 gabinety tatuażu, 3 zakładów odnowy biologicznej i 7 zakładów, w których świadczone są więcej niż 1 usługa. Łącznie przeprowadzono 55 kontroli. W tej grupie obiektów wydano 1 decyzje administracyjne nakazującą dotyczącą solarium. Kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: brudne, poplamione ściany wszystkich boksów z łózkami i kabiną do opalania; brak ciepłej wody przy umywalce w pomieszczeniu WC dla klientów oraz w pomieszczeniu WC dla personelu; brudne, poplamione drzwi do pomieszczenia WC dla pracowników; brudna, z nalotem umywalka i miska ustępowa w pomieszczeniu WC dla pracowników; zniszczona, napuchnięta od wody, z odchodzącym laminatem szafka pod umywalkę w pomieszczeniu socjalnym. Wydano decyzję nakazującą. Nakazy decyzji zostały wykonane, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Natomiast w trakcie realizacji jest jeszcze decyzja wydana w 2019 roku dotycząca siłowni.

W 2020 r. nałożono 1 mandat karny na kwotę 100 zł. w zakładzie kosmetycznym w Tarnowskich Górach, ul. Gliwicka 228. Przyczyną nałożenia mandatu karnego była niewłaściwa dezynfekcja narzędzi. Wydano zalecenie doraźne, które wykonano w terminie. W porównaniu do roku ubiegłego, stan sanitarny obiektów poprawił się. Na koniec 2020 r. jako złe pod względem technicznym oceniono 2 zakłady, natomiast w 2019 r. 3 zakłady.

4. Dworce kolejowe i autobusowe

PPIS w Bytomiu sprawuje nadzór sanitarny nad 1 dworcem kolejowymi i 1 dworcem autobusowym. W 2020 roku nie przeprowadzono kontroli.

5. Port Lotniczy

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu jest Międzynarodowy Port Lotniczy Katowice w Pyrzowicach. W roku sprawozdawczym przeprowadzono w nim 1 kontrolę.

Budynek portu jest piętrowy, obiekt przystosowany dla osób niepełnosprawnych, zapewnione są sanitariaty. Kontrola planowana i interwencyjna nie wykazała nieprawidłowości pomieszczenia obiektu utrzymane są w dobrym stanie, postępowanie z odpadami komunalnymi prawidłowe. Urządzenia sanitarne czyste. Środki higieny (mydło w płynie, papier toaletowy) dostępne. Od 22 września 2019 r. rozpoczął się remont terminala B, co wiąże się z wyłączaniem z użytkowania poszczególnych pomieszczeń. Podobnie jak w roku ubiegłym obiekt oceniono, jako dobry, spełniający wymagania sanitarno- higieniczne.

6. Ustępy publiczne

Nadzorem sanitarnym objętych jest 7 obiektów, W roku sprawozdawczym skontrolowano, 1 obiekt. Skontrolowany ustęp podłączony jest do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej.

W pomieszczeniach zapewniono wentylację grawitacyjną i mechaniczną, uruchamianą automatycznie. Ściany i podłogi są o powierzchniach zmywalnych, odpornych na działanie wilgoci (położone płytki podłogowe i ścienne). Obiekt wyposażony w umywalki z bieżącą ciepłą i zimną wodą. Miski ustępowe umieszczone są w oddzielnych kabinach. Zapewniono środki higieny tj.: mydło w płynie, ręczniki jednorazowe lub suszarki do rąk oraz papier toaletowy. Urządzenia sanitarne (miski ustępowe, pisuary, umywalki) czyste, myte i dezynfekowane. Odpady komunalne gromadzone są w pojemnikach wyłożonych workami foliowymi, usuwane z obiektu na bieżąco, w czasie kontroli nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie postępowania z odpadami.

Podobnie jak w roku ubiegłym, stan techniczny i sanitarno-higieniczny obiektów oceniono, jako dobry.

7. Baseny kąpielowe

Na terenie powiatu tarnogórskiego funkcjonują 4 obiekty obejmujące baseny całoroczne i sezonowe, w tym 3 baseny kryte całoroczne i 1 basen odkryty - sezonowy.

Skontrolowano 2 baseny (Park Wodny i basen odkryty-sezonowy), w których przeprowadzono 2 kontrole. Przeprowadzone kontrole wykazały, że w obiektach spełnione są podstawowe wymagania sanitarne, nie stwierdzono nieprawidłowości. Podobnie jak w roku ubiegłym stan sanitarno-porządkowy i techniczny obiektów oceniono, jako dobry.

8. Schronisko dla bezdomnych

Na terenie miasta funkcjonuje 1 schronisko przeznaczone wyłącznie dla mężczyzn. Schronisko znajduje się w budynku wolnostojącym, parterowy, murowany jest 5 pokoi przeznaczonych dla 30 osób. Wyniki kontroli podobnie jak w roku ubiegłym nie wykazały nieprawidłowości. Pomieszczenia oraz ich wyposażenie utrzymane w dobrym stanie

sanitarno-higienicznym. Pomieszczenia schroniska sprzątane są przez osoby korzystające z obiektu pod nadzorem kierownictwa. Osoba zgłaszająca się do schroniska otrzymuje komplet pościeli, ręczników, odzieży i środki higieny osobistej. Łazienki i ubikacje są wyłożone glazurą kafelkową. W obiekcie jest kuchnia z pełnym wyposażeniem, pralnia wyposażona w pralkę automatyczną, suszarnię, świetlica i magazyn odzieży. Na terenie schroniska funkcjonuje ogrzewalnia (1 pomieszczenie), przewidziana do ogrzania 10 osób z dostępem do łazienki i ubikacji.

9. Inne obiekty użyteczności publicznej

Do tej grupy obiektów zaliczamy apteki i punkty apteczne, obiekty turystyczne, sportowe, kulturalno – widowiskowe, stacje paliw, magle, pralnie, sklepy z odzieżą używaną, parkingi, targowiska, sklepy zielarsko medyczne, pracownie protetyczne, wysypiska, transport publiczny, fermy, rolnicza spółdzielnia produkcyjna) – skontrolowano 36 obiektów, w których przeprowadzono 38 kontroli. W 2020 r. wydano 3 decyzje administracyjne nakazujące, w 1 obiekcie wykonano decyzje nakazujące, co potwierdzono podczas przeprowadzonej kontroli sprawdzającej

Nieprawidłowości stwierdzono w niżej podanych obiektach:

1. Obiekt sportowy w Tarnowskich Górach, ul. Wojska Polskiego 2 - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: brudne sufity w pomieszczeniach z natryskami zorganizowanymi przy szatni dla gospodarzy (pokój nr 8) oraz przy szatni dla gości (pokój nr 14); odpadająca farba z sufitu w pomieszczeniu z natryskami zorganizowanym przy szatni dla gości (pokój nr 15). Wydano decyzję nakazującą, która jest w trakcie realizacji.
2. Dom Kultury w Potępie, ul. Tarnogórska 4a - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: brudne, zakurzone ściany w sali ze sceną, w korytarzu prowadzącym na salę oraz przy schodach prowadzących na I piętro. Wydano decyzję nakazującą, która jest w trakcie realizacji.
3. Klub w Ziętku w Krupskim Młynie, Kolonia Ziętek 3 - kontrola wykazała nieprawidłowości takie jak: brak dostępu do bieżącej ciepłej wody w pomieszczeniu WC ogólnodostępnym. Wydano decyzję nakazującą. Nakaz decyzji został wykonany, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

10. Inne informacje

Pracownicy sekcji Higieny Komunalnej i Środowiska w roku sprawozdawczym prowadzili m.in. czynności dotyczących ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich, przewozu zwłok i prochów ludzkich, opiniowania regulaminów i procedur.

Wydano 7 decyzji zezwalających na przeprowadzenie ekshumacji zwłok i szczątków ludzkich. Ekshumacje odbyły się pod nadzorem upoważnionych przedstawicieli PPIS w Bytomiu.

Wydano 25 postanowień zezwalających na sprowadzenie zwłok i prochów z zagranicy.

Wydano 1 decyzję zezwalającą na wywóz trumny poza granice państwa, po jej zaplombowaniu.

Zaopiniowano 18 projektów uchwał w sprawach: regulaminu utrzymania czystości i porządku na terenie gminy; szczegółowego sposobu i zakresu świadczenia usług w zakresie odbierania odpadów komunalnych.

Opiniowano procedury zapewniające ochronę przed zakażeniami oraz chorobami zakaźnymi dla zakładów usługowych- pozytywnie zaopiniowano 12 procedur.

Wydano 15 rekomendacji w sprawie wznowienia działalności obiektów, których działalność była wstrzymana w związku z stanem epidemii. Rekomendacje dotyczyły obiektów takich

jak, muzeum, biblioteki. domy kultury, obiekty turystyczne, ośrodki pomocy społecznej, kina plenerowe, imprezy plenerowe, wypożyczalnia kajaków.

W 2020 r. kontrolą objęto 5 cmentarzy i transport pogrzebowy. Łącznie przeprowadzono 6 kontroli. Sprawowano także nadzór nad ekshumacjami zwłok i szczątków ludzkich, które odbywały się na cmentarzach i dokonywane były na umotywowaną prośbę osób uprawnionych do pochowania zwłok, za zezwoleniem PPIS w Bytomiu. Podobnie jak w roku ubiegłym, kontrole w w/w zakresie nie wykazały nieprawidłowości. Ekshumacje odbywały się z zachowaniem środków ostrożności, zgodnie z warunkami zawartymi w decyzjach zezwalających na ekshumacje, wydanych przez PPIS w Bytomiu. Wyniki kontroli wykazały, że środki transportu drogowego przeznaczone do przewozu zwłok i szczątków ludzkich spełniają wymagania techniczne i sanitarne (są trwale oznakowane, w sposób wskazujący na ich przeznaczenie, posiadają kabinę kierowcy odizolowaną od części przeznaczonej na umieszczenie zwłok lub szczątków ludzkich, posiadają zabezpieczenie przed przesuwaniem się trumny podczas przewozu, podłoga w części przeznaczonej na umieszczenie trumny wykonana z materiałów łatwo zmywalnych, mają wydzielone miejsce na przechowywanie rękawic jednorazowych, środka dezynfekcyjnego). Wyniki kontroli cmentarzy wykazały, że 5 skontrolowanych cmentarzy oceniono, jako dobre. Teren cmentarzy ogrodzony. Odpady gromadzone w kontenerach zbiorczych ustawionych w wyznaczonym miejscu na terenie cmentarza, tereny uporządkowane. Zarządcy cmentarza posiadają podpisane umowy na odbiór odpadów komunalnych z firmami posiadającymi wymagane zezwolenie. Wszystkie cmentarze posiadają punkty czerpalne wody.

11. Interwencje

W 2020 r. z powiatu tarnogórskiego wpłynęło ogółem 39 interwencji. 27 spraw zostało rozpatrzonych przez PPIS w Bytomiu, 11 bez wstępnego rozpoznania oraz 1 po wstępnym rozpatrzeniu (przeprowadzono 1 wizję) przekazano innym organom.

Interwencje dotyczyły następujących spraw:

- złego stanu sanitarnego budynków (5);
- złego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej (5);
- uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi (5);
- zagrożenia związanego z gromadzeniem nieczystości płynnych (4);
- nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych (11);
- uciążliwych zapachów (2);
- inne (7).

W związku z interwencjami przeprowadzono ogółem 10 kontroli. Wydano 2 decyzje nakazujące, 1 decyzję prolongującą termin wykonania nakazów, w 1 przypadku wydano zalecenia doraźne. 3 interwencje okazały się zasadne.

W sprawie złego stanu sanitarnego budynków wpłynęło 5 zgłoszeń, które zostały w całości rozpatrzone w ramach posiadanych przez PPIS w Bytomiu kompetencji (2 w formie pisemnej odpowiedzi do strony, w 3 przypadkach przeprowadzono kontrole). Zasadne okazały się 2 interwencje, które dotyczyły:

1. Budynek mieszkalny – Tarnowskie Góry ul. Lompy 10. Kontrola wykazała nieprawidłowości, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej na Zarząd Nieruchomości nakazującej: doprowadzić do należytego stanu sanitarnego ściany klatki schodowej w budynku, poprzez oczyszczenie i odmalowanie ich powierzchni. Decyzja jest w trakcie realizacji.
2. Budynek mieszkalny – Tarnowskie Góry ul. Miodowa 34. Kontrola wykazała nieprawidłowości, co skutkowało wydaniem decyzji administracyjnej na Spółdzielnię Mieszkaniową nakazującej: wyczyścić z piór i odchodów ptasich (gołębich)

zanieczyszczone balkony przeciwpożarowe w budynku; po wykonaniu prac dotyczących czyszczenia powierzchni z odchodów gołębi i pór należy wykonać stosowne zabiegi dezynfekcyjne i dezynsekcyjne potwierdzone protokołami powykonawczymi. Nakazy decyzji zostały wykonane w całości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

W sprawie niewłaściwego stanu sanitarnego obiektów użyteczności publicznej wpłynęło 5 zgłoszeń, które w całości zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu (3 w formie pisemnej odpowiedzi do strony w 2 przypadkach przeprowadzono kontrole). Przeprowadzone kontrole nie potwierdziły zasadności wniesionych interwencji.

Wpłynęło również 5 interwencji dot. uciążliwości powodowanych przez nieprawidłową gospodarkę odpadami komunalnymi, z czego 2 bez wstępnego rozpatrzenia i 1 po wstępnym rozpatrzeniu (przeprowadzono 1 wizję) przekazano właściwym organom. Pozostałe 2 sprawy PPIS w Bytomiu rozpatrzył pismem do strony.

4 sprawy dot. zagrożenia związanego z gromadzeniem nieczystości płynnych. 3 z nich zostały przekazane właściwym organom bez wstępnego rozpatrzenia, 1 sprawę PPIS w Bytomiu rozpatrzył w formie pisma do strony.

Wpłynęło również 11 spraw dot. nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych. 1 sprawa została przekazana bez wstępnego rozpatrzenia właściwemu organowi, pozostałe 10 PPIS w Bytomiu rozpatrzył w ramach posiadanych kompetencji (7 w formie pism do strony, przeprowadzono 1 wizję, w 2 przypadkach przeprowadzono kontrole). 1 interwencja okazała się zasadna i dotyczyła Domu Pomocy Społecznej dla Dzieci i Młodzieży Niepełnosprawnej w Nakle Śląskim, ul. Główna 8. Kontrola wykazała nieprawidłowości: brak środków dezynfekcyjnych do prania; brak segregacji i prawidłowej utylizacji odpadów komunalnych pochodzących od osób zakażonych; brak pomieszczenia izolacji dla osób z potwierdzonym zakażeniem na koronę wirusa; brak procedury postępowania w przypadku wystąpienia zakażenia u któregoś z pensjonariuszy uwzględniającą: sposób postępowania w przypadku potwierdzenia zakażenia, harmonogram dezynfekcji pomieszczeń izolacji, procedurę prania bielizny pościelowej oraz odzieży ze wskazaniem środków, prawidłową segregację i utylizację odpadów komunalnych pochodzących od osób zakażonych; brak procedury zabezpieczającej przed zakażeniem pracowników pełniących dyżury na oddziałach izolacji z uwzględnieniem rejestru częstotliwości wydawania kompletów odzieży ochronnej, co skutkowało wydaniem zaleceń doraźnych tj. zapewnić środki dezynfekcyjne do prania; wprowadzić segregację i prawidłową utylizację odpadów komunalnych pochodzących od osób zakażonych; wyznaczyć pomieszczenia izolacji i odizolować osoby z potwierdzonym zakażeniem na koronę wirusa; przygotować i wdrożyć procedurę postępowania w przypadku wystąpienia zakażenia u któregoś z pensjonariuszy uwzględniającą: sposób postępowania w przypadku potwierdzenia zakażenia, harmonogram dezynfekcji pomieszczeń izolacji, procedurę prania bielizny pościelowej oraz odzieży ze wskazaniem środków, prawidłową segregację i utylizację odpadów komunalnych pochodzących od osób zakażonych; przygotować i wdrożyć procedurę zabezpieczającą przed zakażeniem pracowników pełniących dyżury na oddziałach izolacji z uwzględnieniem rejestru częstotliwości wydawania kompletów odzieży ochronnej, z natychmiastowym terminem wykonania. Zalecenia pokontrolne zostały wykonane w całości, co potwierdziła kontrola sprawdzająca.

Wpłynęły również 2 interwencje dot. uciążliwych zapachów, które zostały rozpatrzone przez PPIS w Bytomiu pismami.

Pozostałych 7 interwencji dotyczyło:

- uciążliwości powodowanych przez hałas- sprawę przekazano do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach,
- niewłaściwego stanu sanitarnego mieszkania – przeprowadzono 1 wizję,

- pojawienia się dużej ilości szczurów na osiedlu mieszkalnym w Tarnowskich Górach – sprawę przekazano do Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach,
- plagi szczurów i karaluchów w miejscowości Wieszowa – sprawę przekazano do Urzędu Gminy Zbrosławice,
- nawożenia gruntów osadami ściekowymi w miejscowości Czekanów – sprawę przekazano do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach
- rojów much i fetoru pojawiających się w rejonie ul. Wolności w miejscowości Wieszowa – sprawę przekazano do Śląskiego Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach,
- prośby o dokonanie badań próbek materiału magazynowanego na działce przez firmę SOPOT w Nakle Śląskim – sprawę rozpatrzono pismem do strony.

W porównaniu do roku ubiegłego wzrosła liczba zgłoszonych interwencji oraz liczba zasadnych interwencji (w roku 2019 zgłoszono 19 interwencji- zgłoszeń zasadnych było 0, a w 2020 r. było 39 zgłoszeń – zgłoszenia zasadne były 3).

Wnioski:

1. W roku 2020, podobnie jak w roku ubiegłym większość skontrolowanych obiektów użyteczności publicznej spełniała podstawowe wymagania higieniczno-sanitarne i techniczne. Ogółem skontrolowano 124 obiekty, wydano 8 decyzji administracyjnych nakazujących. W roku sprawozdawczym wykonano nakazy 2 decyzji, natomiast 6 decyzji jest w trakcie realizacji. Na podstawie analizy wszystkich decyzji niewykonanych (w tym decyzje niewykonane, wydane w latach wcześniejszych) ze złym stanem na koniec 2020 r. odnotowano 8 obiektów, natomiast na koniec 2019 r. odnotowano 5 obiektów.
2. Ze względu na ogłoszenie na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii wywołany zakażeniami wirusem SARS-CoV-2 (rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. Dz. U. poz. 491), PPIS w Bytomiu ograniczył zadania o charakterze publicznym, wyłącznie do zadań niezbędnych do zapewnienia pomocy obywatelom. Zostały wstrzymane kontrole planowane obiektów, pracownicy sekcji wykonywali pracę z zakresu epidemiologii, przeprowadzali wywiady epidemiologiczne, przygotowywali decyzje administracyjne dotyczące kwarantanny itp. Kontrole obiektów nadzorowanych wznowiono z końcem czerwca 2020 r. Kolejne ograniczenie kontroli nastąpiło na początku października 2020 r. w związku z drugą falą zakażeń. Zakres kontroli w czasie stanu epidemii poza oceną stanu sanitarnego obejmował również sprawdzenie przestrzegania obostrzeń związanych z COVID-19. W skontrolowanych obiektach przestrzegane były zasady zachowania dystansu społecznego i zasady reżimu sanitarnego. Zostały wdrożone i przestrzegane wytyczne opracowane przez Ministerstwo Rozwoju, Pracy i Technologii zatwierdzone przez GIS dla poszczególnych branż.
3. W 2020 r. liczba zgłoszeń interwencyjnych zwiększyła się (w 2020 r. wpłynęło 39 zgłoszeń, w 2019 r. wpłynęło 19 zgłoszeń). Największą grupę stanowiły interwencje w sprawie nieprzestrzegania przepisów przeciwepidemicznych obowiązujących w trakcie trwania epidemii SARS-CoV-2. Sprawy te w większości dotyczyły braku zachowania dystansu społecznego oraz braku zasłaniania ust i nosa.

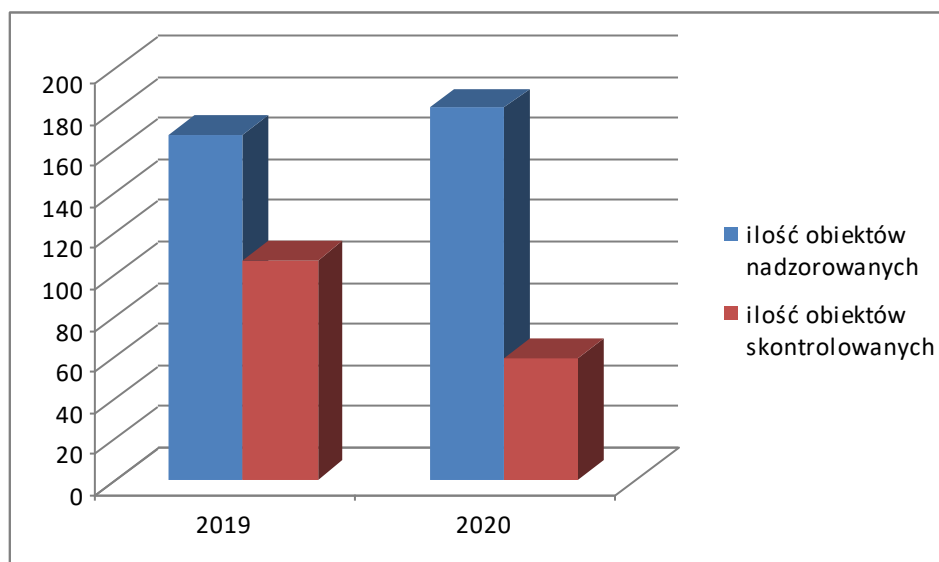
VI. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo – wychowawczych

PPIS w Bytomiu sprawuje bieżący nadzór sanitarny nad higieną procesów nauczania oraz higieną otoczenia i pomieszczeń w szkołach, żłobkach, przedszkolach i innych

placówkach oświatowo-wychowawczych, placówkach wypoczynku oraz uczelniach wyższych. Nadzór ten dotyczy również kontroli przestrzegania przepisów określających wymogi higieniczne i zdrowotne w stosunku do sprzętu używanego w tych podmiotach oraz ośrodkach wypoczynku.

W 2020 r. na terenie powiatu tarnogórskiego, bieżącym nadzorem sanitarno-higienicznym objętych było 184 obiektów, skontrolowano w tym okresie 59 obiektów, co stanowi 32 %.

W porównaniu do roku 2019 r. sytuację ilustruje poniższy wykres.

Liczba nadzorowanych obiektów w porównaniu do roku 2019 zwiększyła się.

W roku sprawozdawczym utworzono 1 nową placówkę, tj.: Niepubliczną Szkołę Muzyczną I stopnia w Kaletach przy ul. 1 Maja.

Pozostałe 17 placówek przekazane zostały pod nadzór PSSE w Bytomiu z WSSE w Katowicach, tj.:

- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury budynek I Tarnowskie Góry ul. Pokoju 14,
- Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury budynek II Tarnowskie Góry ul. Gliwicka 36,
- Filia Powiatowy Młodzieżowy Dom Kultury Radzionków ul. Knosały 114,
- Specjalny Ośrodek Szkolno - Wychowawczy Tarnowskie Góry ul. Strzelców Bytomskich 7,
- Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich Tarnowskie Góry ul. K. Miarki 17,
- Warsztaty Szkolne Zespołu Szkół Technicznych i Ogólnokształcących Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 23,
- Zespół Szkół Specjalnych Radzionków ul. Nałkowskiej 2,
- II Liceum Ogólnokształcące Tarnowskie Góry ul. Piłsudskiego 1,
- I Liceum Ogólnokształcące Tarnowskie Góry ul. Opolska 28,
- Zespół Szkół Artystyczno- Projektowych Tarnowskie Góry ul. Legionów 35,
- Zespół Szkół Chemiczno – Medycznych i Ogólnokształcących Tarnowskie Góry ul. Opolska 26,
- Zespół Szkół Budowlano – Architektonicznych Tarnowskie Góry ul. Okrzei 3,
- Centrum Edukacji Ekonomiczno – Handlowej Tarnowskie Góry ul. Sobieskiego 5,
- Wieloprofilowy Zespół Szkół Tarnowskie Góry ul. Sienkiewicza 6,
- Zespół Szkół Gastronomiczno – Hotelarskich Tarnowskie Góry ul. Miarki 17,
- Zespół Szkół Techniczno- Ekonomicznych Radzionków ul. Nałkowskiej 22,
- Zespół Szkół Techniczno Usługowych Tarnowskie Góry ul. Pokoju 14.

W 2020 r. uległy likwidacji 2 obiekty, tj.:

1. Zespół Szkół Mechaniczno – Humanistycznych Radzionków ul. Knosały 113,
2. Przedszkole Niepubliczne „Bajkowy Zameczek” Radzionków ul. Pl. Jana Pawła II 8.

1. Stan sanitarny szkół i innych placówek oświatowo-wychowawczych.

Szkoły

W 2020 r. ogółem pod nadzorem, na terenie powiatu tarnogórskiego, znajdowały się 75 szkoły różnych typów, w tym:

- 40 szkół podstawowych,
- 4 licea ogólnokształcące,
- 4 policealnych,
- 25 zespołów szkół,
- 2 zespoły szkół specjalnych.

W 2020 r. skontrolowano 25 placówek na terenie powiatu tarnogórskiego. W porównaniu z rokiem ubiegłym liczba ta uległa zmniejszeniu.

W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji nakazujących, podobnie jak w roku 2019.

Wydano 10 decyzji zmieniających termin wykonania nakazów wydanych w latach wcześniejszych. W porównaniu z rokiem 2019 liczba ta jest niższa.

W roku sprawozdawczym w całości wykonano 2 decyzje wydane w latach wcześniejszych. Liczba ta w porównaniu z 2019 r. uległa zmniejszeniu. Decyzje zostały wykonane w następujących placówkach:

1. Szkoła Podstawowa nr 5 Tarnowskie Góry ul. Leśna 23,
- zapewniono osłony punktów świetlnych w salach dla dzieci,
2. Szkoła Podstawowa nr 1 Radzionków ul. Knosały 16,
- wykonano kapitalny remont zaplecza sanitarnego bloku sportowego.

We wszystkich placówkach szkolnych był odpowiedni dostęp do środków higieny osobistej.

W ramach profilaktyki zdrowotnej i współpracy z pielęgniarkami szkolnymi wykonano pomiary w zakresie obciążenia uczniów ciężarem tornistrów w wytypowanych placówkach będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

Dokonano pomiarów wagi tornistrów u 371 uczniów, w 25 oddziałach trzech szkół podstawowych. 20,5 % przebadanych uczniów nosiło zbyt ciężki tornister – powyżej 15% masy ciała.

Przedszkola i inne formy

W 2020 r. pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 65 przedszkoli, w tym 27 na terenie miasta Tarnowskie Góry.

W roku sprawozdawczym nie powstały nowe placówki na terenie powiatu tarnogórskiego, a likwidacji uległa 1 placówka, tj.: Przedszkole Niepubliczne „Bajkowy Zameczek” w Radzionkowie przy ul. Pl. Jana Pawła II 8.

W roku sprawozdawczym skontrolowano 14 placówek. Liczba ta w porównaniu z 2019 r., uległa zmniejszeniu.

W 2020r. nie wydano nowych decyzji administracyjnych nakazujących, liczba ta w porównaniu do roku ubiegłego uległa zmniejszeniu.

Dla 1 jednej placówki wydano decyzję prolongującą - zmieniającą termin wykonania nakazów. Liczba prolongat w porównaniu z rokiem ubiegłym zmniejszyła się.

Wykonano w całości 1 decyzję administracyjną wydaną w latach poprzednich podobnie jak w roku ubiegłym. Decyzję w całości wykonało:

1. Przedszkole nr 20 w Tarnowskich Górach ul. Morcinka 9

- - zapewniono prawidłowy stan sanitarno – higieniczny i techniczny pomieszczeń sanitarnych dla dzieci.

Stan bieżącej czystości i porządku w kontrolowanych placówkach był prawidłowy i nie budził zastrzeżeń.

We wszystkich placówkach całkowicie wyłączone z użytkowania zostały piaskownice z uwagi na występujące zagrożenie epidemiczne. Część placówek dla zapewnienia bezpieczeństwa dzieci całkowicie wyłączyła z użytkowania wszystkie urządzenia zabawowe na terenach ogrodów przedszkolnych.

Żłobki i kluby dziecięce

Pod nadzorem PPIS w Bytomiu na terenie powiatu tarnogórskiego było 13 placówek opieki nad dziećmi w wieku do lat 3. Skontrolowano 4 obiekty. W trakcie przeprowadzanych kontroli nie wydano decyzji administracyjnych nakazujących.

W porównaniu z rokiem ubiegłym sytuacja w w/w zakresie utrzymuje się na stałym poziomie. W 2020 r. nie utworzono nowych placówek na terenie powiatu tarnogórskiego.

Placówki Opiekuńczo-Wychowawcze Wsparcia Dziennego

W 2020r. pod nadzorem były 3 świetlice środowiskowe, 2 warsztaty terapii zajęciowej oraz 1 ośrodek rehabilitacyjno- edukacyjno – wychowawczy.

W roku sprawozdawczym nie przeprowadzono kontroli w w/w placówkach.

2. Nadzór nad warunkami higieny pracy ucznia

Dostosowanie mebli do zasad ergonomii

W zakresie badań problemowych w 2020 r. dokonano pomiarów mebli przedszkolnych i szkolnych w wytypowanych placówkach.

W roku sprawozdawczym skontrolowano w tym zakresie 3 oddziały w 1 szkole podstawowej w zespole szkolno-przedszkolnym, zmierzono 41 dzieci - nie stwierdzono nieprawidłowości,

W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym liczba placówek objętych oceną w w/w zakresie zmniejszyła się.

Placówki są sukcesywnie doposażane w nowe meble o zróżnicowanych wysokościach dostosowane do zasad ergonomii, posiadające stosowne atesty i certyfikaty.

Higieniczna ocena rozkładów zajęć lekcyjnych

W trakcie przeprowadzania kontroli kompleksowych w 2020 r., w 9 szkołach dokonano oceny rozkładów zajęć lekcyjnych. W wyniku przeprowadzonych ocen stwierdzono, że w placówkach rozkłady zajęć układane są prawidłowo z zachowaniem podstawowych zasad higieny - wymogów § 4 rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 31.12.2002 r. w sprawie bezpieczeństwa i higieny w publicznych i niepublicznych szkołach i placówkach (Dz. U. z 2020 r., poz. 1604), uwzględniając potrzebę równomiernego obciążenia zajęciami w poszczególnych dniach tygodnia oraz stałego czasu rozpoczynania zajęć lekcyjnych w poszczególnych dniach tygodnia. Sytuacja w porównaniu z rokiem ubiegłym jest porównywalna, stabilna.

Ocena warunków do prowadzenia zajęć z wychowania fizycznego

W roku sprawozdawczym nie wydano żadnej nowej decyzji administracyjnej dotyczącej stanu sanitarno-higienicznego i technicznego pomieszczeń bloków sportowych.

W 2021r. prolongowano 2 decyzje administracyjne wydane w latach wcześniejszych, dot.:

- Szkoła Podstawowa nr 3, im. ks. Franciszka Blachnickiego, ul. Wyspiańskiego 1 w Tarnowskich Górach, dot. odmalowania ścian i sufitu w dużej sali gimnastycznej,
- Szkoła Podstawowa nr 10 ul. Kochanowskiego 15 w Tarnowskich Górach, dot. zapewnienia równej, bezpiecznej nawierzchni drogi dojścia do boiska szkolnego z bocznego wyjścia ewakuacyjnego przy basenie kąpielowym.

W porównaniu z rokiem 2019 liczba decyzji zmieniających termin wykonania decyzji uległa zmniejszeniu. W roku sprawozdawczym nie wyegzekwowano w całości żadnej decyzji nakazującej wydanej w latach wcześniejszych na pomieszczenia bloków sportowych.

Ogólny stan techniczny sprzętu sportowego na terenie bloków sportowych jest dobry. Odnotowuje się, że młodzież korzysta z natrysków sporadycznie.

Ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych

W czasie przeprowadzanych kontroli we wszystkich szkołach dokonywana jest ocena warunków zdrowotnych w pracowniach komputerowych.

Pracownie komputerowe są prawidłowo wyposażone oraz sukcesywnie doposażane w nowy sprzęt multimedialny. W oknach zainstalowane są osłony ochraniające przed nadmiernym nasłonecznieniem.

Stan sanitarno-higieniczny bez zastrzeżeń zarówno w 2019r., jak i w 2020r.

Na żadną placówkę nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie.

Ocena warunków w pracowniach chemicznych (używanie substancji i preparatów chemicznych)

W czasie przeprowadzanych kontroli dokonano oceny realizacji wymogów w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji i preparatów chemicznych w placówkach posiadających pracownie chemiczne.

Zarówno w 2019, jak i w 2020 roku nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stosowania niebezpiecznych substancji chemicznych w kontrolowanych placówkach posiadających pracownie chemiczne. W pracowniach chemicznych lub na ich zapleczach, gdzie stosowane są w czasie zajęć substancje niebezpieczne zapewniony jest dopływ wody bieżącej zimnej. W pracowniach znajdują się aktualne spisy wykorzystywanych w czasie zajęć z chemii niebezpiecznych substancji chemicznych. Nauczyciele z chemii posiadają aktualne karty charakterystyki substancji niebezpiecznych, które udostępniane są w czasie kontroli. Niebezpieczne substancje chemiczne są prawidłowo przechowywane w wydzielonych zamykanych szafach w pojemnikach prawidłowo oznakowanych.

Wszystkie pracownie posiadają apteczki pierwszej pomocy. Nauczyciele posiadają zaświadczenia, w zakresie udzielania pierwszej pomocy. Część szkół z uwagi na brak odpowiednich warunków technicznych nie posiada pracowni chemicznych, ani nie stosuje substancji niebezpiecznych podczas prowadzonych zajęć lekcyjnych. W szkołach tych zajęcia z chemii są realizowane wyłącznie w formie teoretycznej lub pokazu.

3. Profilaktyczna opieka zdrowotna

Podczas oceny spełnienia wymagań higienicznych i zdrowotnych w szkołach dokonywane są oceny stanu sanitarno-higienicznego i technicznego gabinetów profilaktyki zdrowotnej i pomocy przedlekarskiej. W roku sprawozdawczym nie wydano nowych decyzji w w/w zakresie. We wszystkich placówkach stan sanitarno-higieniczny i techniczny skontrolowanych pomieszczeń wraz z wyposażeniem nie budził zastrzeżeń. Zdecydowana większość gabinetów posiada nowe wyposażenie zgodnie z obowiązującymi wymogami. Wszystkie gabinety posiadają umywalki z dopływem wody bieżącej ciepłej i zimnej.

Przy umywalkach znajdują się dozowniki ze środkiem myjącym oraz ze środkiem dezynfekcyjnym do rąk. Dodatkowo gabinety wyposażone są w środki do dezynfekcji powierzchni.

Wszystkie gabinety wyposażone są w środek do dezynfekcji pomieszczenia wraz z wyposażeniem.

4. Ocena wypoczynku dzieci i młodzieży

W 2020 r. w ramach akcji „Zima w mieście” w bazie Ministerstwa Edukacji Narodowej zgłoszono 36 turnusów wypoczynku w formie półkolonii. Skontrolowano 7 z nich w trakcie trwania wypoczynku w miejscu zamieszkania. Nie stwierdzono nieprawidłowości. Ogółem w placówkach skontrolowanych wypoczywało 361 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zwiększyła się liczba skontrolowanych turnusów oraz liczba uczestników wypoczynku. Nie stwierdzono nieprawidłowości w zakresie stanu sanitarno-higienicznego i technicznego w placówkach wypoczynku zimowego.

W ramach Akcji „Lato 2020” zgłoszonych zostało 59 turnusów letniego wypoczynku w formie półkolonii w miejscu zamieszkania oraz 17 w formie wyjazdowej w placówkach sezonowych i w obiektach całorocznych usług hotelarskich. W czasie trwania turnusów skontrolowano 17 placówek. Ogółem w skontrolowanych placówkach wypoczywało 491 dzieci i młodzieży. W porównaniu z ubiegłym rokiem sprawozdawczym zmniejszyła się liczba skontrolowanych turnusów, natomiast wzrosła liczba uczestników wypoczynku. W placówkach wypoczynku stan sanitarno-higieniczny pomieszczeń był dobry, wyposażenie prawidłowe, dostęp do ciepłej wody zapewniony wraz z odpowiednią ilością środków do utrzymania higieny osobistej uczestników wypoczynku.

5. Interwencje

W 2020 r. zgłoszono 3 interwencje w następujących placówkach:

1. Miejskie Przedszkole nr 20 w Tarnowskich Górach ul. Morcinka 7, dotycząca nieprzestrzegania procedur przeciwepidemicznych – kontrola placówki – interwencja bezzasadna.

2. Młodzieżowy Ośrodek Wychowawczy w Krupskim Młynie ul. Krasickiego 4, dotycząca pracy podczas kwarantanny – rozmowa telefoniczna- interwencja bezzasadna.

3. Zespół Szkół Technicznych i Ogólnokształcących w Tarnowskich Górach- interwencja przekazana według kompetencji do WSSE w Katowicach.

W porównaniu z rokiem 2019 liczba interwencji pozostała na takim samym poziomie.

Wnioski:

W porównaniu z rokiem ubiegłym stwierdzono:

- ilość prolongowanych decyzji administracyjnych wydanych w latach wcześniejszych zmniejszyła się. W 2019 r. wynosiła - 14, natomiast w roku sprawozdawczym - 10,
- nie wydano nowych decyzji administracyjnych nakazujących w roku bieżącym, natomiast w roku 2019 wydano 1 decyzję,
- zmniejszyła się liczba decyzji nakazujących wykonanych w całości.

W 2019 r. wykonano ich 6, natomiast w roku 2020 w całości zrealizowano 3 decyzje.

Nadal stwierdza się konieczność terminowego realizowania nakazów decyzji administracyjnych PPIS w Bytomiu i większego zaangażowania gminy w zabezpieczenie odpowiedniej ilości środków finansowych z przeznaczeniem na prace remontowe, których dyrektorzy placówek nie są w stanie zrealizować we własnym zakresie. Wielokrotne prolongowanie nakazów decyzji wydanych w latach wcześniejszych powoduje pogorszenie się warunków sanitarno-technicznych i niewłaściwe utrzymanie warunków higieniczno-zdrowotnych.

Wszystkie skontrolowane placówki funkcjonowały zgodnie z wytycznymi GIS, MEN i MZ obowiązującymi podczas epidemii. Opracowane i wdrożone zostały wewnętrzne procedury zapobiegające rozprzestrzenianiu się wirusa SARS-CoV-2.

Kontrole przeprowadzane były z zachowaniem reżimu sanitarnego.

W nadzorowanych placówkach podjęto działania w ramach promocji zdrowia, które dotyczyły:

- wystąpienie do dyrektorów niepublicznych i publicznych szkół podstawowych i przedszkoli w zakresie profilaktyki grypy wraz z dystrybucją plakatów i ulotek dotyczących choroby,

- wystąpienie do organów prowadzących placówki oświatowe w zakresie:

- * wytycznych przeciwepidemicznych,
- * badań wody przed wznowieniem działalności placówek w czasie epidemii,
- * czyszczenia i dezynfekcji wykładzin dywanowych w czasie epidemii,
- * dotyczące przygotowania szkół do nowego roku szkolnego 2020/2021,
- * mycia o dezynfekcji instalacji wentylacyjnej i klimatyzacyjnej, w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2.

W roku sprawozdawczym na 50 placówek oświatowych wydano opinie sanitarne w zakresie nauczania hybrydowego lub zawieszenia zajęć stacjonarnych. Opinie wydawane były na wniosek strony, w związku wystąpieniem ognisk zakażeń SARS-CoV-2 u pracowników jak i uczniów danej placówki z terenu powiatu tarnogórskiego.

VII. Warunki sanitarno – higieniczne środowiska pracy

1. Ocena realizacji wymagań higienicznych i zdrowotnych w zakładach pracy

Jednym z zadań Państwowej Inspekcji Sanitarnej jest ocena i kontrola przestrzegania przepisów określających wymagania higieniczne i zdrowotne w środowisku pracy, w celu zapobiegania powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy.

Na terenie powiatu tarnogórskiego nadzorem objętych jest 321 obiektów o różnej formie prawnej, prowadzące działalność gospodarczą zarówno produkcyjną, jak i usługową oraz handlową. W kontrolowanych zakładach prowadzony był nadzór nad warunkami higieny pracy.

Tematyka przeprowadzonych kontroli sanitarnych:

- ocena przestrzegania zasad, przepisów higieny pracy i warunków środowiska pracy oraz przestrzegania zakazu palenia wyrobów tytoniowych,
- ocena realizacji wymogów w zakresie prekursorów narkotykowych kategorii 2 i 3 oraz substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków higieny pracy oraz wymogów w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych,
- ocena stanu higieniczno-sanitarnego w związku ze zgłaszanymi interwencjami pracowników,
- ocena przestrzegania przepisów w zakresie kart charakterystyki i oznakowania wprowadzanych do obrotu substancji i mieszanin chemicznych,
- ocena warunków pracy pracowników narażonych na działanie szkodliwych czynników biologicznych i chemicznych,
- ocena realizacji wymogów w zakresie substancji, mieszanin, czynników lub procesów technologicznych o działaniu rakotwórczym lub mutagennym w środowisku pracy,
- ocena realizacji wymogów w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy w związku z występowaniem przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy,
- ocena przestrzegania obostrzeń związanych z Covid-19.

W roku 2020 w ramach prowadzonego nadzoru nad warunkami pracy na terenie powiatu tarnogórskiego skontrolowanych zostało 59 obiektów, w których przeprowadzono 78 kontroli. W zakładach podczas kontroli stwierdzano nieprawidłowości, które dotyczyły zagadnień

w zakresie:

Badań i pomiarów środowiska pracy:

- brak aktualnych badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia;
- brak rejestrów i kart badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia oraz bieżącego uzupełniania tych kart badań;
- nie poinformowano pracowników o aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, występujących na stanowiskach pracy;
- brak informacji na stanowiskach pracy dot. aktualnych wynikach badań i pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy;
- przekroczeń NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia występujących na stanowiskach pracy powyżej dopuszczalnych norm;
- brak sporządzonego programu działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia.

Złego stanu sanitarno – higienicznego pomieszczeń:

- brudne, zniszczone, z ubytkami tynku ściany i sufity w pomieszczeniach pracy i w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- ubytki w posadzce betonowej pomieszczeń pracy oraz zniszczona podłoga w pomieszczeniach higienicznosanitarnych;
- zniszczone drzwi w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- uszkodzona armatura prysznicowa, ustępowa, umywalkowa,
- brak lub nieskuteczna wentylacja w pomieszczeniach higienicznosanitarnych,
- brak szafek indywidualnych do przechowywania posiłków własnych przez pracowników.

Uchybień w zakresie substancji i mieszanin chemicznych:

- brak aktualnych spisów stosowanych substancji i mieszanin stwarzających zagrożenie oraz kart charakterystyki;

- w ocenie ryzyka zawodowego nie ujęto informacji dotyczących czynników chemicznych na stanowiskach pracy;
- pracownicy nie zapoznali się z informacjami zawartymi w kartach charakterystyki;
- nie opracowano i nie wdrożono do stałego stosowania instrukcji w zakresie bhp podczas prac z użyciem substancji i mieszanin chemicznych z uwzględnieniem informacji zawartych w kartach charakterystyki;
- karty charakterystyki i oznakowanie opakowania wprowadzanych do obrotu mieszanin chemicznych stwarzających zagrożenia nie są sporządzone w języku polskim;
- nie poinformowano Inspektora do spraw Substancji Chemicznych o wprowadzaniu do obrotu mieszanin stwarzających zagrożenie, na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości wydanych zostało 16 decyzji administracyjnych nakazujących.

W nadzorowanych zakładach występowały czynniki szkodliwe dla zdrowia takie jak: pyły, hałas, drgania mechaniczne oraz substancje chemiczne. W wyniku przeprowadzonych kontroli stwierdzono, że pracodawcy nie przestrzegają częstotliwości wykonywania badań i pomiarów oraz nie uzupełniają na bieżąco rejestru i kart czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy.

W 2020 r. w 3 zakładach pracy stwierdzono występowanie przekroczeń najwyższych dopuszczalnych stężeń i natężeń czynników szkodliwych dla zdrowia w środowisku pracy. Ponadto na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się zakłady, w których od lat utrzymują się przekroczenia NDS i N na stałym poziomie mimo podjętych działań organizacyjno-technicznych zmierzających do ograniczenia narażenia na te czynniki.

Zakładami, w których utrzymują się przekroczenia NDS i N są:

- Huta Cynku „Miasteczko Śląskie” S.A. w Miasteczku Śląskim - substancje chemiczne: kadm i ołów,
- „GEKOPLAST” S.A. Krupski Młyn, ul. Krasickiego 13 – hałas.

Zakłady realizując program działań organizacyjno-technicznych wprowadzały i nadal wprowadzają nowe rozwiązania techniczne i organizacyjne mające na celu zapobieganie powstawania chorób zawodowych. Pracodawcy dostarczali na bieżąco pracownikom środki ochrony indywidualnej zabezpieczające przed działaniem niebezpiecznych i szkodliwych dla zdrowia czynników występujących w środowisku pracy.

Ponadto przeprowadzono 1 kontrolę u dystrybutora w zakresie wprowadzania do obrotu produktów biobójczych i detergentów. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono, iż znajdujące się w obrocie mieszaniny chemiczne znajdują się w oryginalnych, jednostkowych, szczelnych opakowaniach, odpowiednio opisanych i oznakowanych w języku polskim, w zależności od klasyfikacji opakowania wyposażone są w zamknięcia utrudniające otwarcie przez dzieci oraz wyczuwalne dotykiem ostrzeżenie o niebezpieczeństwie. Informacje zawarte na oznakowaniu opakowań były spójne z treścią zawartą w sekcji 2 kart charakterystyk.

Na terenie powiatu tarnogórskiego znajdują się 2 podmioty: ZPUH „Centrochem” Kotula Sp. J. ul. Zagórska 159 oraz Przedsiębiorstwo Obrotu Produktami Chemii i Metalurgii "PROMECH" Stanisław Fik, Tarnowskie Góry, ul. Zagórska 167 zajmujący się dystrybucją prekursorów narkotykowych kat.3. Przedsiębiorcy posiadają karty charakterystyki wprowadzanych do obrotu substancji sporządzone zgodnie z aktualnym stanem prawnym. Do każdej karty charakterystyki dołączone są scenariusze narażenia, sporządzone są raporty bezpieczeństwa.

W ramach współpracy z Urzędem Celnym – Port Lotniczy Katowice Pyrzowice w roku bieżącym wydano 1 opinię dotyczącą spełnienia przez produkty wymagań bezpieczeństwa w zakresie przepisów prawnych dotyczących wprowadzania do obrotu produktów.

Na terenie powiatu tarnogórskiego prowadzi działalność 33 zakłady, w których występuje narażenie na substancje, mieszaniny, czynniki lub procesy technologiczne o działaniu rakotwórczym lub mutagennym. Na stanowiskach pracy w zewidencjonowanych zakładach występuje narażenie na: azbest, benzen, benzyny, niskowrząca frakcja benzynowa, benzo(a)piren, benzydynę, bromian potasu, związki chromu VI – tritlenek chromu, kwas chromowy, amonu dichromian, sodu dichromian dihydrat, chromian potasu, dichromian potasu, wodzian hydrazyny, kobaltu chlorek 6 hydrat, ciecz chromowa, tlenki niklu, arsenu III tlenek (arszenik), fenoloftaleina, tlenki arsenu, kwas arsenowy V i jego sole (arsenin sodu, siarczan arsenu), kobaltu II siarczan 7 hydrat, tlenek kadmu, siarczan VI kadmu II, tlenek etylenu, smoły węglowe, paki węglowe, sadze węglowe, wielopierścieniowe węglowodory aromatyczne, 0-toluidyna, chloroform, bromian potasu, kobaltu chlorek, promieniowanie jonizujące; prace związane z narażeniem na pył drewna twardego (dąb i buk); procesy technologiczne związane z narażeniem na działanie wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych.

2. Nadzór nad środkami zastępczymi.

W 2020 r. na terenie powiatu tarnogórskiego przeprowadzono liczne wizytacje w związku z prowadzonym monitoringiem w zakresie podejrzenia wprowadzania do obrotu środków zastępczych w punkcie handlowym „Przesyłki” ul. Miarki 1 w Tarnowskich Górach prowadzonym przez spółkę Cs Capital Group Sp. z o.o. z Warszawy w latach ubiegłych. W trakcie wizytacji stwierdzono, że obiekt jest nieczysty.

3. Choroby zawodowe

W roku 2020 roku PPIS w Bytomiu wydał 15 decyzji w sprawie chorób zawodowych, w tym 2 decyzje o stwierdzeniu choroby zawodowej, 13 decyzji o braku podstaw do stwierdzenia choroby zawodowej. W roku bieżącym wydano decyzje stwierdzające – pylica płuc (poz. 3 - 1 przypadek), oraz zespół wibracyjny (poz. 22 – 1 przypadek). W/w choroby były spowodowane pracą w kontakcie ze szkodliwymi czynnikami: pyłami węgla kamiennego oraz drganiami mechanicznymi.

Zestawienie stwierdzonych chorób zawodowych w latach 2019 i 2020

Numer choroby zawodowej i nazwa	2019 r.	2020 r.
	Liczba przypadków	Liczba przypadków
poz.3 - pylice płuc	1	1
poz. 19 - przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	1	0
poz. 22 – zespół wibracyjny	0	1
Razem	2	2

Z powyższej tabeli wynika, że na terenie miasta Tarnowskie Góry i powiatu tarnogórskiego ilość stwierdzonych chorób zawodowych w 2020 roku jest taka sama w roku 2019. W roku 2020 roku wystąpiła taka sama ilość przypadków pylic płuc (poz. 3), co w 2019 roku. Pojawił się przypadek choroby zawodowej, której nie notowano w 2019 r., tj. zespół wibracyjny (poz. 22 – 1 przypadek). Nie stwierdzono natomiast choroby zawodowej odnotowanej w 2019 r., tj.: przewlekła choroba układu ruchu wywołana sposobem wykonywania pracy (poz. 19).

4. Działalność interwencyjna

W 2020 r. wpłynęły 16 wniosków o podjęcie interwencji, które zostały rozpatrzone, a dotyczyły nieprawidłowych warunków higienicznosanitarnych oraz uciążliwości dla mieszkańców przez zakłady pracy.

W związku ze zgłoszonymi wnioskami o interwencję przeprowadzono 8 kontroli. Przeprowadzone kontrole wykazały, że 1 z wniesionych wniosków był zasadny, w związku z powyższym wydano 1 decyzję administracyjną nakazującą.

5. Działania w ramach walki z pandemią wirusa Sars-CoV-2

W związku z wprowadzeniem stanu epidemii w Rzeczypospolitej Polskiej, w 2020 r. przeprowadzono 118 wizytacji przeciwepidemicznych, w trakcie których sprawdzano przestrzeganie wymagań przeciwepidemicznych, wydano 22 pouczenia. Część wizytacji przeprowadzono w ramach współpracy z służbami Policji. W ramach promocji zdrowia w wizytowanych miejscach pozostawiano 70 ulotek pt. „*Koronawirus Przestrzegaj Podstawowych Zasad Bezpieczeństwa i Higieny*”. Przeprowadzono 36 kontroli sanitarnych, podczas których sprawdzono przestrzeganie obostrzeń związanych z Covid-19 w środowisku pracy. Informowano pracodawców o obowiązku zapewnienia pracownikom środków do dezynfekcji rąk lub rękawiczek jednorazowych, wprowadzenia odległości między stanowiskami pracy wynoszącą co najmniej 1,5 m, chyba że było to niemożliwe ze względu na charakter wykonywanej działalności, obowiązku zakrywania ust i nosa przez pracowników za pomocą odzieży lub jej części, maski, масечки, przyłbicy albo kasku ochronnego w trakcie obsługi interesantów.

Ponadto, w związku z dużą ilością liczby przypadków zakażeń wirusem SARS-CoV-2, działania Sekcji zostały skierowane na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych dotyczących chorób zakaźnych Covid-19.

Wnioski:

1. W toku kontroli zauważa się, iż pracodawcy przywiązują wagę do obowiązków przeprowadzania pomiarów środowiskowych na stanowiskach pracy i zapoznają pracowników z wynikami przeprowadzanych pomiarów czynników szkodliwych dla zdrowia, jednakże zapominają o częstotliwości dokonywania pomiarów.
2. Podobnie jak w latach ubiegłych są uwagi do opracowanych ocen ryzyka zawodowego. W tych ocenach pracodawcy nie uwzględniają narażenia pracowników na szkodliwe czynniki biologiczne, rakotwórcze lub mutagenne oraz substancje i mieszaniny chemiczne, które znajdują się na stanowiskach pracy. Pracodawcy opracowują oceny narażenia, ale w dalszym ciągu nie uwzględniają narażenia pracowników na poszczególne czynniki szkodliwe występujące w środowisku pracy.
3. Liczba zakładów w których występują przekroczenia NDS i N czynników szkodliwych dla zdrowia na stanowiskach pracy wzrosła w stosunku do lat ubiegłych.

4. Analizując karty stwierdzeń chorób zawodowych można uznać, że liczba stwierdzonych chorób zawodowych nie uległa zmianie.
5. W ramach prowadzonego nadzoru podejmowane były działania profilaktyczne w zakresie bezpiecznych i higienicznych warunków pracy. Realizowano tu jedno z ważnych, ustawowych zadań jakim jest nadzór nad warunkami higieny pracy w zakładach pracy oraz kontrola i przestrzeganie przepisów dotyczących warunków zdrowotnych środowiska pracy, a zwłaszcza zapobieganie powstawania chorób zawodowych i innych chorób związanych z warunkami pracy. W ramach prowadzonego nadzoru współuczestniczono w rozpowszechnianiu informacji nt. bezpiecznych warunków pracy prowadzonych przez Krajowy Punkt Centralny (CIOP-PIB) w ramach kampanii Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy.
6. W ramach nadzoru nad przestrzeganiem zapisów ustawy z dn. 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (jedn. tekst: Dz. U. z 2019 r. poz. 2182 ze zm.) stwierdzono, iż w kontrolowanych zakładach przestrzegany jest całkowity zakaz palenia – w widocznym miejscach wywieszone są odpowiednie oznaczenie słowne i graficzne informujące o zakazie palenia wyrobów tytoniowych oraz papierosów elektronicznych.
7. W ramach nadzoru na środkami zastępczymi w roku sprawozdawczym można stwierdzić, że wszystkie obiekty z terenu powiatu tarnogórskiego zajmujące się wprowadzaniem do obrotu tzw. „dopalaczy” uległy likwidacji.
8. Pracodawcy, u których przeprowadzono kontrole sanitarne i wizytacje związane ze sprawdzeniem przestrzegania obostrzeń związanych z Covid-19 w środowisku pracy, w większości stosowali się do obostrzeń zawartych w przepisach oraz wytycznych GIS.

VIII. Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny

Działalność Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego realizowano na podstawie art. 3 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej poprzez wykonywanie zadań, których celem było zapewnienie właściwego stanu sanitarno-zdrowotnego w obiektach, a także zagwarantowanie, aby projektowane obiekty nie powodowały zagrożenia i uciążliwości dla ludzi zamieszkałych i przebywających w ich sąsiedztwie. Opiniowanie pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych przedsięwzięć dotyczyło takich obiektów, jak np.: obiekty żywienia-żywnościowe, obiekty usługowo-handlowe, obiekty przemysłowe, obiekty wychowania i nauczania (szkoły, przedszkola, itp.), obiekty ochrony zdrowia (przychodnie, pomieszczenia indywidualnej i grupowej praktyki lekarskiej itp.), zakłady kosmetyczno-fryzjerskie i odnowy biologicznej, inwestycje drogowe, inwestycje związane z gospodarką wodno-ściekową, inwestycje związane z gospodarką odpadami i inne.

Stanowiska Państwowej Inspekcji Sanitarnej w zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zajmowane są wyłącznie na wniosek zainteresowanych podmiotów lub w związku z wystąpieniami organów prowadzących postępowanie główne i dotyczą planowanych inwestycji lub zagospodarowania terenu.

Teren obszaru działania Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Bytomiu obejmuje miasta: Bytom, Piekary Śląskie oraz powiat tarnogórski, w skład którego wchodzi miasta: Tarnowskie Góry, Miasteczko Śląskie, Kalety, Radzionków oraz gminy: Zbrosławice, Tworóg, Krupski Młyn, Świerklaniec i Ożarówice, co stanowi obszar o powierzchni ok. 752 km².

Zapobiegawczy Nadzór Sanitarny realizowany był poprzez zajmowanie stanowisk w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych w sprawach:

- projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, projektów miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko oraz odstępień od przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko,
- warunków zabudowy i zagospodarowania terenu oraz lokalizacji inwestycji celu publicznego,
- oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko,
- dokumentacji projektowych inwestycji, w szczególności projektów budowlanych,
- obiektów budowlanych przed dopuszczeniem ich do użytkowania przez właściwy organ.

Ad. 1 W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, wydano:

14 opinii uzgadniających zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w tym: 1 dot. studium oraz 13 dot. planów, 12 opinii w sprawie zaopiniowania projektów studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w tym: 1 dot. studium oraz 11 dot. planów.

Dla powiatu tarnogórskiego zaopiniowano:

- na etapie uzgodnienia zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko:
- projekt studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Zbrosławice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego przy ul. Długiej w dzielnicy Repty Śląskie w Tarnowskich Górach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego na północ od Huty Cynku „Miasteczko Śląskie”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Brynickiej w Miasteczku Śląskim,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu wokół cmentarza w Tworogu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu położonego wokół cmentarza w Boruszowicach,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrosławice dla obszaru sołectwa Ptakowice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrosławice dla obszaru sołectwa Wieszowa,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Zbrosławice dla obszaru sołectwa Zbrosławice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Śródmieście – Centrum, Osada Jana i Stare Tarnowice w Tarnowskich Górach w rejonie ulic: Słoneczników, K. Miarki, Górniczej, Bałtyckiej, J. Hallera, J. Korczaka, Strzelców Bytomskich i Opolskiej,

- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenów kolejowych w dzielnicach Śródmieście – Centrum, Sowice i Lasowice w Tarnowskich Górach oraz niektórych terenów przyległych,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu przy ulicy Górnej w Tworogu,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu sołectwa Wojska,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla terenu sołectwa Mikołeska.
- na etapie zaopiniowania projektu dokumentu wraz z prognozą oddziaływania na środowisko w ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko:
- projekt zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Miasteczko Śląskie,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dzielnic południowych miasta Tarnowskie Góry: Bobrowniki Zachód, Repty Śląskie, Stare Tarnowice i osiedle „Przyjaźń”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla sołectwa Tapkowice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w dzielnicach Rybna i Strzybnica w Tarnowskich Górach przy ulicach: Powstańców Warszawskich, Raławickiej, Sorychty, 11 – go Listopada, Pustki – Leśnictwo, Zagórskiej, Polarnej, J. Tuwima, A. Zawiszy i Starohutniczej,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla obszaru położonego na północ od Huty Cynku „Miasteczko Śląskie”,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego Gminy Krupski Młyn,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego w rejonie ul. Brynickiej w Miasteczku Śląskim,
- projekt zmiany fragmentu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Ożarowice,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Radzionków (dwukrotnie),
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Celiny,
- projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Pyrzowice.

Ad. 2. W przypadku braku miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego uzgadniano warunki zabudowy i zagospodarowania terenu. Uzgodniono 1 wniosek dotyczący tego zagadnienia tj. budowa kompleksu 15 domów mieszkalnych jednorodzinnych w zabudowie wolnostojącej wraz ze zbiornikami bezodpływowymi i studniami na wodę, które wystosował Wójt Gminy Świerklaniec.

Ad. 3 W ramach procedury oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko wydano: 11 opinii sanitarnych stwierdzających brak potrzeby przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, 1 opinię sanitarną przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

Przy zajmowaniu stanowisk w ramach sprawowanego zapobiegawczego nadzoru sanitarnego zwracano szczególną uwagę na takie zagadnienia, jak:

rodzaj i charakterystyka przedsięwzięcia z uwzględnieniem skali i zasięgu oddziaływania, możliwości kumulowania się oddziaływań zwłaszcza w sąsiedztwie zabudowy mieszkaniowej, planowane przeznaczenie terenu, w tym oddzielenie stref mieszkaniowych i usługowych od przemysłowych, wyznaczenie terenów pod inwestycje mogące znacząco oddziaływać na środowisko oraz zachowanie stref ochronnych, w celu ograniczenia niekorzystnego wpływu na jakość i komfort życia mieszkańców, funkcja i ład przestrzenny oraz rekultywacja terenów poprzemysłowych, w celu zapewnienia prawidłowego rozwoju miasta i uporządkowania krajobrazu, gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami, zachowanie standardów emisji hałasu i zanieczyszczeń do powietrza ze szczególnym uwzględnieniem zastosowanych rozwiązań chroniących środowisko i zdrowie ludzi, właściwa organizacja prac remontowo-budowlanych oraz odpowiednie warunki higieniczno-sanitarne w miejscach pracy poprzez zastosowanie stosownych urządzeń i rozwiązań technicznych.

Grupę zaopiniowanych przedsięwzięć przed wydaniem decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach stanowiły: inwestycje drogowe i obiekt przemysłowy – po ok. 25 %, inwestycje związane z gospodarką odpadami i inwestycje związane z wytwarzaniem ciepła i energetyką oraz inne – po ok. 17 %.

Ad. 4 W roku 2020 uzgodniona została pozytywnie 1 dokumentacja projektowa, natomiast w 2019 roku liczba ta wynosiła 5. Przedłożony wniosek w sprawie uzgodnienia projektu pod względem wymagań higienicznych i zdrowotnych dotyczył obiektu ochrony zdrowia.

Ad. 5 W zakresie zapobiegawczego nadzoru sanitarnego wydano 57 stanowisk odnośnie zgłoszeń zakończenia budowy oraz wniosków o dopuszczenie do użytkowania w zakresie wymagań higienicznych i zdrowotnych obiektów (w tym 57 opinii sanitarnych dopuszczających do użytkowania obiekt budowlany), natomiast w 2019 r. liczba ta wynosiła 56 opinii sanitarnych oraz 1 pismo o odstąpieniu od wydania pozytywnej opinii.

Ze wszystkich wpływających wniosków ok. 61 % dotyczyło obiektów, na które nałożono obowiązek uzyskania pozwolenia na użytkowanie, pozostałe odnosiły się do zmiany sposobu użytkowania obiektów, rozszerzenia działalności lub zmiany technologii.

Wśród obiektów zgłaszanych do użytkowania największą grupę stanowiły: obiekty handlowo-usługowe – ok. 2 %, obiekty wychowania i nauczania – ok. 7 %, obiekty żywieniowo-żywnościowe – ok. 26 %, obiekty przemysłowe – ok. 6 %, obiekty ochrony zdrowia – ok. 18 %, zakłady fryzjersko-kosmetyczne i odnowy biologicznej – ok. 35 %, inne – ok. 6 %.

W 2020 roku pracownicy Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego przeprowadzili 54 kontrole inwestycji zlokalizowanych na terenie powiatu tarnogórskiego, w 2019 roku było to 57 kontroli.

Do Sekcji Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego w 2020 roku nie wpłynęły żadne skargi mieszkańców powiatu tarnogórskiego.

Porównując rok 2020 i 2019 w ilości wszystkich załatwianych spraw obserwujemy spadek wydanych stanowisk o ok. 18 %.

IX. Działalność w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia

Działania edukacyjne, w zakresie oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia podejmowane w 2020 roku przez Państwową Inspekcję Sanitarną wynikały z zapisów Ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej oraz założeń Narodowego Programu Zdrowia, Programu Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce, Krajowego Programu Zwalczenia AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV opracowanym na lata 2017-2021. Polegały one na inicjowaniu, prowadzeniu i koordynowaniu

działalności oświatowo-zdrowotnej, w celu kształtowania postaw i zachowań sprzyjających zachowaniu zdrowia.

Epidemia SARS-CoV-2 została ogłoszona w Polsce w marcu 2020 r. W sytuacji zagrożenia nie zawsze była możliwa realizacja zaplanowanych działań. Zakazy i nakazy oraz obostrzenia w dużej części wpłynęły na realizację zamierzeń i planów w 2020 r. Zgodnie z definicją oświaty zdrowotnej rozumianej jako medycyna zdrowego człowieka, działania ukierunkowane były głównie na środowiska ludzi zdrowych, zwłaszcza: dzieci i młodzieży, rodziców, opiekunów, nauczycieli i wychowawców oraz fachowy personel zakładów opieki zdrowotnej.

Przed pandemią udało się zorganizować i przeprowadzić:

- 5 wizytacji w ramach realizacji programów,
- 53 narady,
- 3 akcje profilaktyczne w tym dwie w związku z działaniami dot. obostrzeń koronawirusa,
- 2 warsztaty nt. substancji psychoaktywnych, w tym dopalaczy. W placówkach oświatowo-wychowawczych dla młodzieży, w ramach kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” i programu pt. „Smak życia, debata o dopalaczach”, „Dopalacze - wypalacze, nowe narkotyki”, „Ars, czyli jak dbać o miłość”.

W roku szkolnym 2019/2020 oraz 2020/2021 Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE w Bytomiu pomimo trudnej sytuacji w związku z wystąpieniem pandemii udało się zrealizować następujące krajowe interwencje programowe:

PROGRAMY KRAJOWE

„Trzymaj Formę!”.

Program edukacyjny skierowany jest głównie do uczniów szkół podstawowych klas V-VIII.

Głównym celem programu jest zwiększenie świadomości dotyczącej wpływu żywienia i aktywności fizycznej na zdrowie.

W roku szkolnym 2019/2020 chęć realizacji programu zadeklarowało 26 szkół. Do programu w 2020/2021 zgłosiło się tylko 6 szkół. Zmniejszająca się liczba materiałów w formie papierowej. Elektroniczne logowania do programu, sprawozdania w formie elektronicznej, lekcje online w dużym stopniu zniechęcają koordynatorów szkolnych do jego realizacji.

Formy realizacji:

- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do szkół.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w szkołach.
- Przeprowadzono wizytację działań programowych.
- Przedstawiono ofertę programową szkołom i zaproszono je do realizacji w kolejnej edycji programu.
- Sporządzono zapotrzebowanie na materiały.

Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV.

Cel programu jest ograniczenie rozprzestrzeniania się zakażeń HIV, wzrost poziomu wiedzy nt. HIV/AIDS. W związku z epidemią i obostrzeniami sanitarnymi w większości 2020 r. działania zostały zawieszone.

Grupa docelowa społeczność lokalna.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono jedną naradę w wybranej placówce opieki zdrowotnej, w związku z realizacją Krajowego Programu Zwalczania AIDS i Zapobiegania Zakażeniom HIV oraz dostarczono materiały oświatowo-edukacyjne dot. profilaktyki HIV/AIDS.

- Opracowano Harmonogram zgodnie z wytycznymi Krajowego Programu Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS na 2021 r.
- Zamieszczono informacje nt. Światowego Dnia ADIS na stronie internetowej, Facebook i Twitter PSSE Bytom.

Program edukacyjny „ARS, czyli jak dbać o miłość?”

Program jest w Bazie Programów Rekomendowanych, który rekomendowany jest przez Śląskiego Kuratora Oświaty.

Celem programu jest edukacja w zakresie profilaktyki uzależnień.

W roku szkolnym 2019/2020 program był realizowany w 21 szkołach ponadpodstawowych. W związku z pandemią i nauką online sprawozdanie z realizacji programu przesłano tylko z 10 szkół ponadpodstawowych. W związku z epidemią do końca roku 2020 nie wdrożono nowej edycji programu.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono narady w szkołach, w których realizowany jest program. Przypomniano cele i założenia programu.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2020 r.
- Przygotowano i dostarczono podziękowania dla koordynatorów szkolnych za realizację programu w roku 2019/2020.

Wnioski: W większości szkolni koordynatorzy ocenili program jako potrzebny, lecz długi i trudny do realizacji. Wg koordynatorów brak jest wystarczającej ilości i różnorodności materiałów informacyjno-edukacyjnych. W celu wzbogacenia i zachęcenia do realizacji programu pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej przeprowadzali w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach oraz pomiarami stężenia tlenu w wydychanym powietrzu. W czasie epidemii warsztaty zgodnie z wytycznymi Ministerstwa Zdrowia i GIS zostały wstrzymane.

Program Edukacyjny „Bieg po zdrowie”

Program antytytoniowej edukacji zdrowotnej opracowany w Głównym Inspektoracie Sanitarnym we współpracy z ekspertami. Skierowany jest do uczniów IV klasy szkół podstawowych.

Cele programu:

- Opóźnienie lub zapobiegnięcie inicjacji tytoniowej wśród dzieci i młodzieży.
- Pokazanie atrakcyjności życia w środowisku wolnym od dymu tytoniowego.
- Zwiększanie wiedzy i umiejętności uczniów na temat zdrowia w kontekście szkodliwości palenia papierosów.

W roku szkolnym 2019/2020 chęć realizacji programu zadeklarowało 14 szkół. W związku z epidemią do końca roku 2020 nie wdrożono nowej edycji programu.

Formy realizacji:

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie dla szkolnych koordynatorów programu przystępujących do jego realizacji po raz pierwszy.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu .
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów którzy przysłali sprawozdania za realizację programu.

Wniosek. W roku szkolnym 2019/2020 nie było żadnych materiałów w formie papierowej dla szkół kontynuujących. Materiały tylko w formie elektronicznej dostępne na stronie GIS.

Od października do końca roku odbywały się lekcje online i był utrudniony kontakt z koordynatorami szkolnymi klas IV. Sprawozdanie z realizacji przesłało tylko 9 koordynatorów szkolnych.

Przedszkolny Program Edukacji Antytytoniowej pt. „Czyste Powietrze wokół nas”.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 latnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców i opiekunów, personelu pedagogicznego.

Celem programu jest

- Zwiększenie umiejętności dzieci, w zakresie radzenia sobie w sytuacjach, gdy przebywają w zadymionych pomieszczeniach lub gdy dorośli palą przy nich tytoń.
- Wzrost kompetencji rodziców, w zakresie ochrony dzieci przed ekspozycją na dym tytoniowy.

W roku 2019/2020 program był realizowany w 31 przedszkolach. W roku szkolnym 2020/2021 ma zamiar zrealizować go 29 placówek.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych w placówkach, w których realizowany jest program.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach przedszkolnych.
- Przeprowadzono wizytację działań programowych w wybranym przedszkolu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu.
- Przygotowano i dostarczono podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, za rok 2019/2020.
- Przygotowano i przesłano pismo w celu pozyskania kredek

Wnioski: Program był zawsze dobrze oceniony przez przedszkolnych koordynatorów, chętnie realizowany. W roku 2019/2020 do realizacji programu były głównie materiały elektroniczne. Brak jakichkolwiek materiałów edukacyjnych w formie papierowej. Koszty wydruku kolorowanek lub obrazków do kolorowania niejednokrotnie ponosili koordynatorzy co zniechęca do jego realizacji.

Skąd się biorą produkty ekologiczne - edycja pilotażowa 2019/2020.

Program skierowany do dzieci 5 i 6 latnie uczęszczające do przedszkoli, ich rodziców opiekunów. Do programu zaproszono 2 wybrane przedszkola powiatu tarnogórskiego, które chętniej rzetelnie współpracują z PSSE Bytom. W roku 2020/2021 zaproszono do realizacji programu kolejne dwa przedszkola.

Celem programu jest zwiększenie świadomości i wiedzy na temat rolnictwa ekologicznego oraz budowanie właściwych nawyków żywieniowych od najmłodszych lat.

Główne założenie programu:

- zrozumienie czym jest rolnictwo i produkty ekologiczne,
- kształtowanie umiejętności wyboru produktów ekologicznych,
- propagowanie zdrowego stylu życia,
- zwiększanie wiedzy i świadomości przedszkolaków o nawykach higieniczno-zdrowotnych.

Formy realizacji:

- Przygotowano i przeprowadzono szkolenie połączone z dystrybucją materiałów dla przedszkolnych koordynatorów programu przystępujących do jego realizacji.
- Przeprowadzono naradę połączoną z dystrybucją materiałów w przedszkolu, które nie uczestniczyło w szkoleniu.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach przedszkolnych.

- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019/2020 r.
- Przygotowano i dostarczano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu, w roku 2019/2020.
- Przesłano do WSSE Katowice zapotrzebowanie na materiały do kolejnej edycji.

Program dobrze oprzyrządowany. Ze względu na ograniczoną ilość materiałów program realizowany był w wybranych 2 przedszkolach., które wyraziły chęć dalszej kontynuacji. W roku 2020/2021 do programu włączono dwa nowe przedszkola. Każdy przedszkolak otrzymuje książeczkę w wersji papierowej pomocną w jego realizacji.

PROGRAMY WOJEWÓDZKIE

Program „Podstępne WZW”.

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy na temat wirusowego zapalenia wątroby typu B i C.

Cele szczegółowe obejmują:

- Przekazanie wiedzy na temat ryzyka zakażenia HBV i HCV.
- Uświadomienie zagrożeń i zasad profilaktyki w tym zakresie.
- Pobudzenie do refleksji nad odpowiedzialnością dot. zachowań zdrowotnych własnych i innych ludzi.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowany był w 23 szkołach ponadpodstawowych. W związku z epidemią do końca roku 2020 nie wdrożono nowej edycji programu.

Formy realizacji:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania w roku szkolnym 2019/2020r..
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019/2020 r.

Wniosek: Program oceniono jako potrzebny, chętnie jest realizowany w szkołach.

Program „Znamie! Znam je?”

Program skierowany jest dla uczniów szkół ponadpodstawowych.

Celem programu jest upowszechnienie wśród młodzieży szkół ponadpodstawowych wiedzy o nowotworach złośliwych i kształtowanie prozdrowotnych zachowań.

Cele szczegółowe

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki nowotworów i ich wczesnego rozpoznawania.
- Kształtowanie świadomości na temat czynników zwiększających ryzyko rozwoju raka różnych narządów.
- Motywowanie do poddawania się badaniom profilaktycznym oraz zasięgania porady lekarskiej w przypadku zaistnienia objawów mogących wskazywać na obecność nowotworów.
- Zmniejszenie występowania nowotworów i umieralności na tę chorobę.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2019/2020 program był kontynuowany w 23 szkołach ponadpodstawowych. W związku z pandemią do końca roku 2020 nie wdrożono nowej edycji programu.

Formy realizacji:

- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w placówkach nauczania i wychowania.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019/2020

Wniosek. Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany jest w szkołach.

Program „Wybierz życie- pierwszy krok”.

Celem programu jest zmniejszenie występowania raka szyjki macicy i umieralności na tę chorobę.

Cele szczegółowe:

- Zwiększenie poziomu wiedzy na temat profilaktyki raka szyjki macicy i roli wirusa HPV w jego powstawaniu.
- Podniesienie poziomu wiedzy o czynnikach zwiększających ryzyko raka szyjki macicy (profilaktyka pierwotna i wtórna).
- Motywowanie kobiet do regularnego poddawania się badaniom profilaktycznym przez całe życie.
- Przygotowanie młodzieży do roli liderów edukacji zdrowotnej w środowisku lokalnym.

W roku szkolnym 2020/2021 programu będzie realizować 14 szkół ponadpodstawowych do których dostarczono przed drugą falą pandemii materiały informacyjno-edukacyjne.

Formy realizacji:

- Zaproszono nowe szkoły do realizacji edycji programu.
- Przesłano do WSSE Katowice zapotrzebowanie na materiały.
- Przeprowadzono narady w pełnym reżimie sanitarnym, połączone z dystrybucją materiałów informacyjno - edukacyjnych w 12 szkołach które wyraziły chęć realizacji programu.

Projekt wojewódzki - „Klub zdrowego przedszkolaka”.

Cel programu jest promowanie zdrowego stylu życia, wśród dzieci przedszkolnych i ich rodziców

Cele szczegółowe:

- Zwrócenie szczególnej uwagi na walory odżywcze i zdrowotne owoców i warzyw oraz mleka w diecie dzieci.
- Podkreślenie właściwości zdrowotnych codziennego picia ilości wody.
- Zachęcenie dzieci do codziennej aktywności i zdrowego odżywiania.
- Budowanie i wyrabianie wśród dzieci potrzeby i nawyków dbania o higienę rąk, nauczanie dzieci prawidłowego mycia rąk /profilaktyka chorób zakaźnych/promocja szczepień.
- Zapoznanie dzieci z tematem bezpiecznego korzystania z kąpieli słonecznych.
- Rozróżnianie dymów, ich źródeł oraz właściwości niekorzystnych dla zdrowia.

W roku szkolnym 2019/2020 program realizowało 38 przedszkoli w roku szkolnym 2019/2020 chęć jego realizacji zadeklarowały 29 przedszkoli.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono narady połączone z dystrybucją materiałów w placówkach dot. realizacji projektu.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych w przedszkolach.
- Przeprowadzono wizytacje projektu w przedszkolu.
- W przedszkolu Miejskim nr 13 w Tarnowskich Górach przeczytano bajkę pt. „Przygody Dzielnego Niedźwiadka Szczepana” przedszkolakom.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji za rok 2019/2020.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu którzy przysłali druk sprawozdawczy
- Zaproszono przedszkola, które nie realizowały projektu do kolejnej edycji realizacji projektu.

Wnioski. Działania w ramach projektu zostały zawieszone od 12 marca 2020 r. Przedszkola zostały zamknięte, następnie wprowadzono zajęcia online. Projekt oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny, chętnie realizowany był przez placówki przedszkolne.

Corocznie maleje liczba papierowych materiałów dla dzieci i rodziców. Brak także nowych ciekawych materiałów edukacyjnych. W roku szkolnym 2020/2021 w związku z pandemią projekt został wprowadzony dopiero po feriiach zimowych.

Program „Smak życia, czyli debata o dopalaczach”

Program zalecany przez Śląskiego Kuratora Oświaty, skierowany jest do uczniów szkół podstawowych klas VII-VIII oraz ich rodziców i opiekunów.

Cel główny programu: dostarczenie młodym ludziom podstawowych informacji na temat „dopalaczy” i zagrożeń wynikających z ich zażywania, a w konsekwencji zwiększenia ostrożności i zmniejszenia otwartości na kontakty z tymi produktami.

W roku szkolnym 2019/2020 chęć udziału w programie zadeklarowało 42 szkół podstawowych. W związku z pandemią w do końca roku 2020 nie wdrożono nowej edycji programu. Zostanie on wprowadzony z opóźnieniem w II semestrze 2020/2021 r.

Formy realizacji:

- Przeprowadzono narady połączone z dystrybucją materiałów w szkołach, w których realizowano program, przypomniano cele i założenia programu.
- Czuwano nad właściwym przebiegiem realizacji działań programowych, w placówkach nauczania i wychowania.
- Przeprowadzono 2 wizytacje programu.
- Sporządzono sprawozdanie z realizacji programu 2019/2020 r.
- Przygotowano podziękowania dla koordynatorów za realizację programu w roku 2019/2020.

Wniosek: Program oceniony jako ciekawy i bardzo potrzebny. Od wprowadzenia lekcji zdalnych utrudniony kontakt z koordynatorami szkolnymi. Aby wzbogacić program i zachęcić do jego realizacji pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom, przeprowadzają w zainteresowanych szkołach warsztaty połączone z testami w alkogoglach i narkogoglach.

W związku z wystąpieniem epidemii SARS-CoV-2, od marca wszystkie działania bezpośrednie z młodzieżą zostały wstrzymane. Dlatego warsztaty przeprowadzono tylko w dwóch placówkach.

Interwencje nieprogramowe

Program Ograniczania Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu - Profilaktyka palenia tytoniu w tym: Światowy Dzień bez tytoniu, Światowy Dzień Rzucania Palenia.

POZNPT w Polsce - Profilaktyka palenia tytoniu

Działania podjęte w 2020 roku, w ramach realizacji programu skierowane były do ogółu społeczeństwa, ze szczególnym uwzględnieniem biernych palaczy w celu zmniejszania zachorowań, inwalidztwa i zgonów wynikających z palenia tytoniu (choroby układu krążenia, oddechowego, nowotwory itp.) w Polsce. Akcje i warsztaty w związku z sytuacją epidemiologiczną kraju realizowane były tylko do marca.

Podjęto następujące działania, w związku z organizacją i obchodami Światowego Dnia bez Tytoniu, Światowego Dnia Rzucania Palenia oraz profilaktyką antytytoniową:

- Przygotowano punkty z materiałami informacyjno-edukacyjnymi nt. palenia tytoniu, podczas akcji profilaktycznych, gdzie były przeprowadzane pomiary stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu. W ciągu roku 2020 podczas przeprowadzonych 1 akcji profilaktyczną podczas której przeprowadzono 5 pomiarów stężenia tlenu węgla w wydychanym powietrzu, głównie wśród osób palących, zachęcając ich do zerwania z nałogiem.

- W czasie przeprowadzanych warsztatów nt. substancji psychoaktywnych w szkołach ponadpodstawowych u 45 zainteresowanych osób, podpalających papierosy przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu.
- Koordynowano badania ankietowe przeprowadzone w placówkach nauczania i wychowania, zakładach opieki zdrowotnej, zakładach pracy oraz w zakładach gastronomicznych. Badania ankietowe dotyczyły przestrzegania zakazu palenia tytoniu w nadzorowanych obiektach. Przeprowadzane były przez pracowników nadzoru sanitarnego PSSE w Bytomiu, w ramach prowadzonego bieżącego nadzoru sanitarnego.

Projekt KIK/68 „Profilaktyczny Program w Zakresie Przeciwdziałania Uzależnieniu od Alkoholu, Tytoniu i innych Środków Psychoaktywnych w tym kampania społeczna – „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu”

Celem kampanii „Nie pozwól odlecieć swojemu szczęściu” jest zwiększenie wiedzy na temat skutków zdrowotnych używania substancji psychoaktywnych, a także ograniczenie ich stosowania. W związku z wystąpieniem epidemii SARS-Cov-2 od marca wszystkie akcje i warsztaty zostały wstrzymane.

Formy realizacji:

- Podejmowano działania mające na celu promocję kampanii, umieszczono na stronach internetowych informacje zawierające treści edukacyjne dot. kampanii.
- Zapewniono odpowiedni dostęp do informacji poprzez organizację akcji profilaktycznej, gdzie zorganizowano i obsługiwano punkty z materiałami informacyjno - edukacyjnymi.
- Przeprowadzono warsztaty nt. substancji psychoaktywnych tylko do 12 marca.
- Przeprowadzono pomiary stężenia tlenku węgla w wydychanym powietrzu, testy w alkogolach i narkogolach u zainteresowanych osób.
- Prowadzono dystrybucję materiałów, organizowano ekspozycje wizualne.

Akcja edukacyjna pt. „Brazowo, ale czy zdrowo”

Cel - kształtowanie postaw i zachowań zdrowotnych ludności, związanych z bezpieczeństwem korzystania z promieni słonecznych w okresie letnim, zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z nieodpowiedzialnego korzystania z promieniowania ultrafioletowego.

Formy realizacji:

- Przesłano pismo oraz plakat w formie elektronicznej do urzędów Miast i Gmin podległych pod PSSE Bytom, w celu zamieszczenia go na stronach internetowych urzędów.
- Nawiązano współpracę z Górnślaskimi Kolejami Wąskotorowymi w Bytomiu - oplakatowano kolejkę wąskotorową na trasie Bytom - Nakło-Chechło.

Kolejka wąskotorowa kursowała w weekendy dwa razy dziennie. Przez okres lipiec-sierpień podróżowało 9240 osób (wg sprzedaży biletów). Zalew Nakło - Chechło to najczęściej odwiedzany zbiornik wodny w Powiecie Tarnogórskim.

Organizacja Kampanii Społecznej „Zaszczep w sobie chęć szczepienia”

Cele:

- Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat znaczenia szczepień w profilaktyce chorób zakaźnych.
- Wzrost świadomości dotyczącej korzyści wynikających ze szczepień ochronnych.
- Zwiększenie liczby osób poddających się szczepieniom profilaktycznym (obowiązkowym i zalecanym).

Formy realizacji:

- Przeprowadzono naradę w wybranym NZOZ, w związku z organizacją kampanii.

- W I kwartale 2020r zorganizowano 3 akcje w których udzielono porad zachęcających do szczepień oraz przeprowadzono dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych.
- Wyeksponowano materiały informacyjno-edukacyjne w PSSE Bytom.
- Zamieszczono i aktualizowano informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.
- Opracowano sprawozdania z realizacji zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

„Bezpieczne ferie 2020” „Bezpieczne wakacje 2020”

Cele kampanii - podnoszeniu świadomości dzieci i młodzieży w zakresie bezpiecznych zachowań podczas wypoczynku zimowego i wakacji.

Formy realizacji:

- Przesłano pismo oraz plakat w formie elektronicznej do urzędów Miast i Gmin podległych pod PSSE Bytom, w celu zamieszczenia go na stronach internetowych urzędów.
- Przekazano plakaty w wersji papierowej „Bezpieczne Ferie 2020” i „Bezpieczne Wakacje 2020” do Urzędu.
- Zamieszczono informacje nt. bezpieczeństwa w czasie ferii i wakacji na stronie internetowej PSSE w Bytomiu.
- Sporządzano sprawozdania z akcji „Bezpieczne Ferie 2020” i „Bezpieczne Wakacje 2020”.

Akcja Dopalacze-wypalacze „groźne narkotyki”

Cel - profilaktyka uzależnień i przeciwdziałanie rozprzestrzenianiu psychoaktywnych środków zastępczych w środowisku młodzieży, podjęcie działań informacyjno-edukacyjnych oraz zwrócenie uwagi na problemy zdrowotne wynikające z korzystania z dopalaczy.

Formy realizacji

- Do marca 2020r. zorganizowano tylko akcje profilaktyczną, podczas której przygotowano punkt informacyjny z materiałami informacyjno-edukacyjnymi.
- Przeprowadzono testy w alko i narkogoglach wśród zainteresowanych osób podczas akcji.
- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne wśród zainteresowanych placówek oświatowych.
- Prowadzono 2 razy warsztaty profilaktyczne, w zainteresowanych placówkach oświatowo wychowawczych. (szkoła podstawowa i MOW).
- Zamieszczano aktualne informacje na stronie internetowej PSSE Bytom.
- Opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: W roku 2020 w związku z pandemią, obostrzeniami i wytycznymi Ministerstwa Zdrowia i GIS zawieszano przeprowadzania warsztatów w placówkach oświatowych. Zaprzestano organizacji akcji profilaktycznych na których był bezpośredni kontakt z innymi osobami i nie było możliwe zachowanie dystansu społecznego.

Profilaktyka wad postawy ph. „Lekki Tornister”

Cel profilaktyki wad postawy, zwrócenie uwagi nauczycieli, dzieci i rodziców na kwestię ciężkich plecaków uczniów szkół podstawowych.

Grupa docelowa: uczniowie klas I-III szkół podstawowych, nauczyciele, rodzice.

Formy realizacji:

- Dystrybuowano materiały informacyjno-edukacyjne do wyznaczonych szkół, gdzie odbywało się ważenie tornistrów.
- Opracowano sprawozdania zgodnie z wytycznymi raz na kwartał i przekazywano je do WSSE Katowice.

Wniosek: Ze względu na ograniczoną liczbę plakatów, dystrybuowano je w szkołach, gdzie odbywały się pomiary – ważenie tornistrów.

Wojewódzka akcja informacyjna - „Koronawirus. Przestrzegaj podstawowych zasad bezpieczeństwa i higieny”

Cel przypomnienie społeczeństwu, jak ważne jest przestrzeganie podstawowych zasad higieny i bezpieczeństwa w ograniczaniu rozprzestrzeniania się zakażeń wirusem SARS-CoV-2.

Grupa docelowa: ogół społeczeństwa

Ramy czasowe: sierpień – grudzień 2020

Koordynator: pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom.

Zasadnicze działania:

- Dystrybucja ulotek pt. „Mandat zaufania” przez pracowników podczas kontroli obiektów z policją lub indywidualnie.
- Organizacja dwóch akcji profilaktycznych: na targowisku w Radzionkowie i Dworcu PKS w Tarnowskich Górach.
- Przesyłano cotygodniowe raporty z dystrybucji ulotek zgodnie z wytycznymi WSSE Katowice.

Profilaktyka zakażeń wirusem SARS-CoV-2 (zapobieganie rozprzestrzenianiu się koronawirusa)

Cel przypomnienie podstawowych zasad zapobiegawczych, które istotnie wpływają na ograniczenie ryzyka zakażeń wśród społeczeństwa

Grupa docelowa: ogół społeczeństwa

Ramy czasowe: marzec 2020

Koordynator: pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej PSSE Bytom.

Zasadnicze działania:

- Przesłano pisma do Urzędów Miast, Gmin, Centrum Zarządzania Kryzysowego w Tarnowskich Górach, Starostwa Powiatowego w Tarnowskich Górach informacji nt. „Koronawirus – zasady postępowania krok po kroku” oraz instrukcji „Jak skutecznie myć ręce”,
- Zamieszczano informację na stronie internetowej PSSE Bytom.

Podsumowanie

Rok 2020 był rokiem szczególnym. Pandemia SARS-CoV-2 dotarła do Polski. W związku z zakazami, nakazami i obostrzeniami zawieszono zajęcia dydaktyczne w placówkach oświatowych, nauka odbywała się tylko online. Działania oświatowo - zdrowotne były podejmowane sporadycznie głównie między kolejno wprowadzanym „lockdownem”, co utrudniało realizację programów i projektów w szkołach.

Ograniczono do minimum kontakty bezpośrednie, zaś pracownicy Sekcji Oświaty Zdrowotnej uczestniczyli przy organizacji działań epidemiologicznych związanych z zachorowaniami. W marcu 2020 r. pandemia w znacznym stopniu wpłynęła na realizację zaplanowanych działań i przedsięwzięć. Od 12 marca do czerwca zamknięte zostały szkoły, uczelnie i przedszkola. We wrześniu przywrócono zajęcia stacjonarne, lecz od października w szkołach w związku z wzrostem zachorowań, wprowadzono zajęcia tylko online.

Działania i zadania oświatowo – zdrowotne realizowane są głównie poprzez:

- Realizację interwencji programowych i nieprogramowych inicjowanych przez GIS i WSSE Katowice.

- Dystrybucję materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz pomocy edukacyjnej.
- Koordynowanie, a także wspomaganie działań i inicjatyw instytucji, organizacji współpracujących, w ramach realizacji zadań oświatowo – zdrowotnych.
- Inicjowanie i przeprowadzanie akcji oświatowo- zdrowotnych na terenie działania PSSE Bytom.
- Czuwanie nad właściwym obiegiem informacji ważnych dla realizacji zadań.

Wnioski:

Programy, akcje i przedsięwzięcia z zakresu oświaty zdrowotnej i promocji zdrowia w Powiatowej Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bytomiu realizowane tylko w pierwszym kwartale 2020r. zgodnie z wytycznymi Głównego Inspektora Sanitarnego oraz Śląskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Katowicach. Później zostały zawieszone w związku z sytuacją epidemiologiczną kraju.

Zakres działań prozdrowotnych podejmowanych w 2020 roku, ograniczył się do walki z Sars-CoV-2 oraz realizacją wytycznych mających zmniejszyć zagrożenie występujące w środowisku lokalnym.

Po raz kolejny zaobserwowano w działaniach na rzecz umacniania zdrowia niezbędne jest zaangażowanie i współpraca jak największej liczby podmiotów, które odpowiedzialne są za kształtowanie i realizację polityki prozdrowotnej na poziomie lokalnym. Potrzeba jest ciągłej aktywizacji wszystkich instytucji i organizacji, które w swoich podstawowych założeniach i celach eksponują problemy promocji zdrowia i edukacji zdrowotnej. Ważne są rzetelnie opracowane materiały nie tylko w formie elektronicznej ale także w formie papierowej, które informują i uświadamiają ludzi.

X. Działalność laboratoryjna

Powiatowa Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Bytomiu wykonuje badania laboratoryjne w zakresie nadzoru sanitarnego, działając w Zintegrowanym Systemie Badań Laboratoryjnych. Zakres badań wykonywanych w Oddziale Laboratoryjnym jest zgodny z zadaniami statutowymi Inspekcji Sanitarnej. Zadania realizowane są w trzech sekcjach Oddziału Laboratoryjnego: Sekcji Badań Wody, Sekcji Badań Żywności oraz Sekcji Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń.

Od roku 2004 Oddział Laboratoryjny posiada akredytację PCA na wykonywane badania. Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej zakres badań akredytowanych jest uaktualniany lub rozszerzany o nowe lub zmieniające się metodyki badań. Szczególną wagę do aktualizacji zakresu badań akredytowanych przywiązuje się do tych metodyk badawczych, które znajdują się w wymaganym obszarze prawnym.

Rokrocznie podczas oceny zewnętrznej audytorzy PCA podkreślają duże zaangażowanie i doświadczenie personelu technicznego w dziedzinie wykonywanych badań. W 2020 roku Oddział Laboratoryjny realizował swoje zadania okresowo, ze względu na zaangażowanie pracowników w działalność związaną z COVID – 19. Dodatkowo w związku z wystąpieniem stanu epidemii:

- plany poboru próbek wody i żywności zostały ograniczone, uniemożliwiając tym samym badania w/w sekcjom.
- punkty poboru próbek materiału biologicznego w Bytomiu i Tarnowskich Górach pozostawały czasowo zamknięte.

W 2020 roku:

a) **Sekcja Badań Wody** przeprowadziła mikrobiologiczne, fizykochemiczne i sensoryczne badania:

- wody przeznaczonej do spożycia – zbadano 127 próbek,
- wody z pływalni i innych obiektów wyposażonych w niecki basenowe – zbadano 74 próbki,
- wody wodociągowej ciepłej – zbadano 116 próbek.

W zakresie badań mikrobiologicznych oznaczane były: bakterie grupy coli, bakterie *Escherichia coli*, enterokoki kałowe, ogólna liczba mikroorganizmów, liczba *Pseudomonas aeruginosa*, liczba bakterii z rodzaju *Legionella*, liczba bakterii *Clostridium perfringens* oraz liczba przetrwalników beztlenowców redukujących siarczyny (*clostridia*).

Badania fizyko-chemiczne obejmowały oznaczanie barwy, mętności, przewodnictwa, odczynu, zawartości jonu amonowego, azotynów, azotanów, chlorków, żelaza, manganu, wapnia, magnezu, glinu, twardości ogólnej, utlenialności, zawartości fosforanów.

Badania sensoryczne obejmowały smak i zapach.

b) **Sekcja Badań Żywności** wykonywała badania żywności w ramach urzędowej kontroli oraz monitoringu zgodnie z rocznym planem pobierania próbek żywności obejmując zakresem następujące kierunki badań: badania mikrobiologiczne, badania fizykochemiczne, badania sensoryczne oraz badania w kierunku znakowania środków spożywczych.

Na terenie powiatu tarnogórskiego:

w kierunku mikrobiologicznym – zbadano 72 próbki,

w kierunku fizykochemicznym – zbadano 41 próbek (w tym 16 próbek sanitarnych),

w kierunku sensorycznym – zbadano 16 próbek.

Badania mikrobiologiczne wykonywane w ramach monitoringu obejmowały grupę produktów jaja kurze.

W obszarze badań mikrobiologicznych zakwestionowano 10 pobranych do badań próbek, w tym 5 próbek ciastek za obecność przypuszczalnych *Bacillus cereus* oraz 5 próbek lodów za przekroczoną liczbę bakterii z rodzaju *Enterobacteriaceae*.

Monitoringiem badań fizykochemicznych objęto oznaczanie poziomu azotanów i azotynów w warzywach (3 próbki), w mięsie i produktach mięsnych, rybach i przetworach rybnych (5 próbek) oraz w środkach specjalnego przeznaczenia żywieniowego (z udziałem warzyw) dla niemowląt i małych dzieci (1 próbka).

Kontrolą sanitarną objęto piekarnie, skąd pobrano i zbadano 16 próbek sanitarnych w kierunku zanieczyszczeń biologicznych w ramach corocznej akcji „mklk próchniczek”. Ze względu na obecność szkodników i ich pozostałości zdyskwalifikowano 6 próbek.

W kierunku znakowania objęto monitoringiem 4 próbki środków spożywczych specjalnego przeznaczenia żywieniowego.

Badania sensoryczne żywności obejmowały wszystkie akredytowane grupy produktów spożywczych.

c) **Sekcja Badań Chorób Zakaźnych i Zakażeń** przeprowadziła badania bakteriologiczne w kierunku zakażeń jelitowych (*Salmonella* i *Shigella*), badania parazytologiczne, badania skuteczności sterylizacji urządzeń. Ze względu na epidemię COVID – 19 punkt przyjęcia próbek w Tarnowskich Górach był otwarty w 2020 roku tylko w miesiącach: styczeń, luty, marzec i październik. W próbkach przyjętych do badań w w/w punkcie przyjęcia próbek w wykonano:

- 594 badania u 198 osób podejmujących lub wykonujących prace, przy których istnieje możliwość przeniesienia zakażenia na inne osoby,
- 23 badania u 10 osób, które były narażone na zakażenie poprzez kontakt z osobami chorymi lub zakażonymi,

- 9 badań dla 3 osób, u których mogą rozmnażać się i bytować drobnoustroje chorobotwórcze stanowiące potencjalne źródło zakażenia, a które same mogą pozostawać bez objawów chorobowych,
- 29 badań u 10 osób po przebytych salmonellozach i przeprowadzonym leczeniu,
- 5 badań dla 5 osób w kierunku pasożytów przewodu pokarmowego,
- 391 badań sporali.

XI. Podsumowanie

W okresie minionego roku 2020 pracownicy Powiatowej Stacji Sanitarno - Epidemiologicznej w Bytomiu dokonali **1314** kontroli na terenie powiatu tarnogórskiego.

W wyniku przeprowadzonych kontroli wydano **269** decyzji administracyjnych, w tym **15** decyzji w sprawie chorób zawodowych.

Ponadto wydano **278** decyzji obciążających stronę kosztami za przeprowadzone czynności kontrolne, w czasie których stwierdzono nieprawidłowości oraz za kontrole na wniosek strony.

W stosunku do osób winnych rażących zaniedbań nałożono **34** mandaty karnych na kwotę **6350** zł.

W przypadku występujących trudności w egzekwowaniu obowiązków nałożonych decyzjami zastosowano środki przymusowego postępowania w administracji, w związku z tym wystawiono **1** tytuł wykonawczy oraz wydano **5** postanowień o nałożeniu grzywny na kwotę **3474** zł.

W 2020 r. w żadnym obiekcie kontrolowanym nie stwierdzono bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzkiego, wobec czego nie wydano decyzji z art. 27 ust. 2 ustawy o PIS dot. unieruchomienia obiektu.

W roku sprawozdawczym nie kierowano wniosków o ukaranie do sądu oraz nie nałożono kary pieniężnej w sprawie wprowadzania do obrotu środków zastępczych.

Rok 2020 był rokiem szczególnym, ze względu na ogłoszoną epidemię SARS-CoV-2 w marcu na terenie Polski. W związku z nakazami i obostrzeniami zawieszono zajęcia dydaktyczne w placówkach oświatowych, a nauka odbywała się w formie hybrydowej lub online. Działania oświatowo - zdrowotne były podejmowane sporadycznie głównie między kolejno wprowadzanym „lockdownem”, co utrudniało realizację programów i projektów w zakresie promocji zdrowia. We wrześniu przywrócono zajęcia stacjonarne, lecz od października w szkołach w związku ze wzrostem zachorowań wprowadzono zajęcia tylko online.

Ograniczono do minimum kontakty bezpośrednie, a pracownicy Stacji Sanitarno – Epidemiologicznej w Bytomiu zostali przesunięci do pracy związanej z działaniami epidemiologicznymi, głównie związanymi z zachorowaniami. Epidemia w znacznym stopniu wpłynęła na realizację zaplanowanych działań i przedsięwzięć.

Działania Państwowej Inspekcji Sanitarnej skupione były w szczególności w zakresie przeciwepidemicznym dot. SARS-CoV-2, w szczególności na przeprowadzaniu dochodzeń epidemiologicznych, co spowodowała ograniczenie liczby kontroli w terenie. Ponadto podejmowane były działania w związku z interwencjami, które mogły stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia ludzi.

W okresie letnim, kiedy sytuacja epidemiologiczna się ustabilizowała, kontrole były realizowane w oparciu o ocenę ryzyka. Ponadto prowadzono działania w ramach systemu RASFF/RAPEX, kontrole graniczne, zatwierdzanie i rejestracja zakładów, w niektórych sytuacjach korzystano z ułatwień przewidzianych w rozporządzeniu 2020/466 z dnia 30 marca 2020 r. w sprawie środków tymczasowych mających na celu ograniczenie ryzyka dla zdrowia ludzi, zwierząt i roślin oraz dobrostanu zwierząt podczas określonych

poważnych zakłóceń w systemach kontroli państwa członkowskich z powodu COVID - 19 tj. za pośrednictwem dostępnych środków porozumiewania się na odległość.

Ponadto, zgodnie z poleceniami GIS oraz ŚPWIS w Katowicach, w okresie zimowym wzmożono kontrole galerii handlowych oraz miejsc uprawiania sportów (m.in. stoków narciarskich) pod kątem przestrzegania przepisów przeciwepidemicznych. Podjęto współpracę z Komendami Policji i skupiono działania w ww. temacie, co również uniemożliwiło realizowanie zaplanowanych kontroli zgodnie z harmonogramem na rok 2020. Przede wszystkim prowadzono kontrole, wizytacje i wywiady w zakresie przestrzegania obostrzeń związanych z SARS-CoV-2, a w mniejszym stopniu kontrole kompleksowe (planowane) pozostałych obiektów i zakładów będących pod nadzorem PPIS w Bytomiu.

W dalszym ciągu w związku z ogłoszonym stanem epidemii SARS-CoV-2 utrzymywana jest stała współpraca ze służbami medycznymi, Sztabem Kryzysowym, jak również ze Strażą Graniczną w celu wymiany informacji oraz szybkiego podejmowania działań przeciwepidemicznych.

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu

41 – 902 Bytom, ul Moniuszki 25

tel. 32 397 – 66 – 66

fax. 32 397– 66 – 00

e – mail: ppis@psse.bytom.pl

<http://www.psse.bytom.pl>

Bytom, dn. 11 marca 2021 r.

Znak sprawy: PPIS/0612-...³.../2021

STAROSTWO POWIATOWE w Tarnowskich Górach KANCLARZ	
Wpłynęło	15. 03. 2021
L.dz.	14002/2021 (CD)
Podpis	MK

**RADA POWIATU
TARNOGÓRSKIEGO**
ul. Karłuszowiec 5
42 – 600 Tarnowskie Góry

Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Bytomiu zgodnie z art. 12 a, ust. 3 ustawy o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (jedn. tekst. Dz.U. z 2021 r., poz. 195) przekazuje w załączeniu: „*Informację o stanie bezpieczeństwa sanitarnego powiatu tarnogórskiego za rok 2020*”.

**Państwowy Powiatowy
Inspektor Sanitarny
w Bytomiu**

mgr Jolanta Wąsowska

Załącznik – 1 szt. (płyta CD)

Otrzymują:

1. Adresat
2. a/a

niepodległa

POLSKA
STULECIE ODZYSKANIA
NIEPODLEGŁOŚCI